

Verantwoordingsdocument

“Sola 5 Marks”

SOLA SCRIPTURA

scripture alone is the standard

SOLUS CHRISTUS

by Christ alone we are saved

SOLA GRATIA

salvation is by grace alone

SOLA FIDE

justification by faith alone

SOLI DEO GLORIA

for the glory of God alone

Inhoudsopgave

<i>Onderdeel:</i>	<i>Pagina:</i>
Voorwoord	3
Projectplan	4
Tijdpad	9
Plan deelonderzoek vertaalsleutel	10
Procesverslag van de groep	11
Procesverslag per individu	15
Inhoudelijke verantwoording	31
Popularisering van de afstudeeropdracht	41
Bronnen	44

Voorwoord

- *“Ecclesia semper reformanda est”* –

Voor u ligt het verantwoordingsdocument van ons onderzoek. Na maanden van hard werken, overleggen, discussiëren, kritiek geven en ontvangen, e-mailen, lezen, typen, aanpassen en creatief zijn, is het dan toch het moment gekomen dat wij het eindproduct kunnen presenteren. In dit document staat logischerwijs de verantwoording van de keuzes die we gemaakt hebben met betrekking tot dit onderzoek centraal. Daarnaast staan onze procesverslagen, bronnen en projectplan erin vermeld.

We willen een aantal betrokken partijen bedanken, zonder wie dit product niet op tafel zou zijn gekomen: allereerst zijn dat de Sola 5 Baptisten, die ons de mogelijkheid hebben gegeven om dit project te kunnen doen: we hadden ons geen betere opdrachtgever kunnen wensen. We zijn vooral Kees van Kralingen dankbaar voor zijn nauwe betrokkenheid en de manier waarop hij openstond voor onze inbreng. Daarnaast was de aanwezigheid van Marijn Vlasblom in het begin zeer waardevol voor het op gang krijgen van het project. Ook willen we Henk Bakker bedanken voor zijn begeleiding en daarmee zijn betrokkenheid bij ons project, in het bijzonder zijn advies met het oog op de vertaalsleutel heeft ons erg geholpen. Verder danken we James Kennedy voor zijn bereidwilligheid om zich te laten interviewen en de waardevolle informatie die dat heeft opgeleverd. Ook Mark Dever en de *9 Marks-bediening* zijn we veel dank verschuldigd, zonder hun werkzaamheden zou dit onderzoek niet mogelijk zijn geweest. Maar boven alles danken we de Heer onze God. Hij is degene die in alles soeverein aanwezig is geweest en wij vertrouwen op Zijn leiding ook naar de toekomst toe. We hopen en bidden dat Hij ons werkboek tot opbouw van Zijn lichaam zal gebruiken en daarmee tot meerdere eer en glorie van Zijn naam.

Soli Deo Gloria

Laurens, Jerry, Robert en Arjen

Projectplan

Projectopdracht: Sola 5 Marks
Versie: 1.5
Datum: 20-01-2012
Auteur: Laurens Heijboer, Jerry Thuis, Robert Bezemer en Arjen Stellingwerf
Opdrachtgever: Sola 5 Baptisten

1. Aanleiding

Opdrachtgever
Sola 5 Baptisten

Contactpersoon
Dr. C.G. van Kralingen

Aanleiding

De *directe* aanleiding voor dit project is het contact wat aantal leden van ons projectteam hadden met de opdrachtgevers, leden van de Sola 5 Baptisten. De Sola 5 Baptisten (hierna te noemen: S5B) vormen een groep voorgangers en leidinggevenden uit baptistengemeenten die elkaar gevonden hebben in een gezamenlijke passie voor de principes van de Reformatie. De naam is een verwijzing naar de 5 sola's van de Reformatie: Sola Scriptura, Sola Gratia, Sola Fide, Solus Christus en Soli Deo Gloria. Zoals in de Reformatie de Bijbel werd herontdekt en leidend werd geacht voor het functioneren van de gemeente, willen de S5B dit leidprincipe voor haar achterban opnieuw doordenken en onder de aandacht brengen. Net als in de Reformatie ligt daarbij het hoofdaccent op de prediking, maar men wil ook pastoraat, evangelisatie, zending, diaconaat enz. vanuit het perspectief van de sola's belichten ten behoeve van de huidige gemeentepraktijk.

Afgelopen cursusjaar heeft CHE-student Marijn Vlasblom al een afstudeeronderzoek voor de S5B gedaan, waarin hij gekeken heeft in hoeverre de gemeenteopbouw-principes van "9 Marks of a healthy church" van Mark Dever iets konden betekenen voor de S5B. Het boek van Dever biedt 9 kenmerken/principes die de Bijbel centraal willen stellen bij het vormgeven van de gemeente. Naast het Bijbelse commitment zijn een calvinistische soteriologie en een congregationalistische gemeentevisie belangrijke uitgangspunten in het boek van Dever. Uitkomst van het onderzoek van Marijn Vlasblom was, dat 'de Sola 5 Baptisten en de 9Marks het principiële en inhoudelijk met elkaar eens zijn.' Conclusie was ook dat de 9Marks een (culturele) vertaalslag nodig hebben om ze geschikt te maken voor Baptistische gemeenten in Nederland. Ons afstudeerproject is een vervolg van Marijn's onderzoek.

Problematiek

Er is in Nederland nog geen materiaal voor gemeenteopbouw voorhanden wat uitgaat van een 'reformed-evangelical' en Baptistisch perspectief zoals 9Marks. Dit heeft vooral te maken met de strikte scheiding tussen de protestantse kerken en de evangelische beweging in ons land. Tegelijk is er wel een groeiende belangstelling voor het puritanisme en hedendaagse auteurs die zich daarop oriënteren. Boeken van Martyn Lloyd Jones, John Piper, Tim Keller e.a. worden kerkoverstijgend gewaardeerd. Het 'reformed-evangelical' gedachtegoed van deze auteurs voorziet in een geloofsverdieping waar kennelijk een grote behoefte aan is. Naast dit persoonlijke aspect is er ook het verlangen om genoemd gedachtegoed als uitgangspunt te nemen bij de invulling van de gemeentepraktijk, bij de S5B maar ook bijvoorbeeld bij St. Heart Cry.

Dat deze ontwikkeling in Nederland niet op zichzelf staat, blijkt uit de Amerikaanse beweging van het zgn. 'New Calvinism' die wereldwijd 'gevolgd' wordt.¹ Het nieuwe calvinisme is een beweging van meer conservatieve (wat niet wil zeggen ouderwetse, maar: niet-liberale) jongere christenen die de basics van het 16e eeuwse Calvinisme relevant willen maken voor vandaag. De Amerikaanse predikant John Piper² kan gezien worden als de vader van deze beweging.³ Zijn boeken zijn de laatste jaren ook in Nederland vertaald en uitgegeven. 9Marks is met Mark Dever onderdeel van dezelfde beweging. De S5B delen de passie voor dit gedachtegoed. Om dit in Nederland verder uit te dragen is materiaal voor gemeenteopbouw dat overeenkomt met deze theologische positie een logische vervolgstap. Dit vormt voor ons een meer *indirecte* aanleiding om ons aan dit project voor de S5B te committeren.

Een bijkomende reden voor de ontwikkeling van gemeenteopbouw materiaal is de missionaire drive waarmee het nieuwe calvinisme gepaard gaat. Het is te verwachten dat de belangstelling voor 'robuuste theologie in een modern jasje' ook in Nederland constructief zal bijdragen aan het missionaire karakter van gemeenten. Dat is ook de wens van de S5B. Een model voor gemeenteopbouw vanuit dit reformed-evangelical perspectief zien wij dan ook als 'een gat in de markt'! Deze markt zal aanvankelijk bestaan uit een tiental baptistische gemeenten. Daarnaast is er al belangstelling getoond door St. Heart Cry voor een Nederlandse versie van de 9Marks ten behoeve van haar Bijbelschool Filadelfia.⁴

Beroepsrelevantie

Het werken aan een model voor gemeenteopbouw sluit volledig aan bij onze opleiding tot Godsdienst Pastoraal werker. De hermeneutische competentie is in dit project van belang bij de vertaalslag van het Amerikaanse materiaal (9Marks) naar de Nederlandse context. Inhoudelijk bieden de principes van 9Marks diverse beroepsrelevante thema's. Zo vormen dogmatiek, homiletiek, evangelisatie en discipelschap belangrijke deelaspecten van dit project omdat deze een prominente plaats hebben in de 9Marks. Deze kenmerken ('marks') worden over ons team van 4 studenten verdeeld.

De te leveren producten zullen uiteraard relevant moeten zijn voor het werkveld om door de S5B gebruikt te kunnen worden. Die relevantie willen we verder vergroten door multimedia materiaal te ontwikkelen dat aansluit bij de cursus. We denken daarbij aan korte (muziek)video's zoals 9Marks die ook op haar website gebruikt⁵ om geïnteresseerden op een directe en prikkelende manier te informeren over het gedachtegoed van de 9Marks. Hiermee willen we ook het eigentijdse karakter van het nieuwe calvinisme onderstrepen; iets wat we voor de Nederlandse context nodig achten.

Initiatiefnemer

Het initiatief is van zowel de S5B als van ons als studenten gekomen. Sommige van ons hebben zelf de S5B benaderd, anderen zijn door hen benaderd.

2. Probleem en doelstelling

Probleemstelling

¹ Zie het artikel op wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/New_Calvinism en een artikel in het magazine 'Time' uit 2009 waarin het New Calvinism gerekend wordt onder de "10 Ideas Changing the World Right Now": "[The New Calvinism](#)".

² Zie [http://en.wikipedia.org/wiki/John_Piper_\(theologian\)](http://en.wikipedia.org/wiki/John_Piper_(theologian))

³ Collin Hansen, *Young, Restless, Reformed: A Journalist's Journey with the New Calvinists*, Crossway Books (2008), p. 29.

⁴ Zie <http://www.heartcry.nl/bijbelschool>

⁵ Zie <http://www.9marks.org/what-are-the-9marks>

Hoe kunnen wij voor de Sola 5 Baptisten de principes uit Devers boek '9Marks' vertalen naar de Nederlandse context en hoe kan de SB5 deze inzetten als gemeenteopbouwmodel voor Baptistische gemeenten⁶ in Nederland?

Doelstelling

Het doel is om de principes van '9Marks' te vertalen naar de Nederlandse context zodat Sola 5 Baptisten dit als gemeenteopbouwmodel kan inzetten voor Baptistische gemeenten in Nederland.

3. Projectresultaten

Beoogde resultaten voor de opdrachtgever

- Pilot-cursusmateriaal waarin de geselecteerde principes ('marks') gecontextualiseerd worden voor toepassing in Nederlandse gemeenten. Per principe zullen ook gespreksvragen en verwijzingen naar Bijbelgedeelten en relevante literatuur opgenomen worden. Dit cursusmateriaal moet gebruikt kunnen worden door leidinggevendenden van gemeenten die de achterban vormen van de S5B.
- Multimedia materiaal in de vorm van korte (muziek)video's ter ondersteuning van het cursusmateriaal. Dit materiaal zal via de website van de S5B beschikbaar gemaakt worden ten behoeve van gemeenteleiding die met de cursus aan de slag wil.
- Een verantwoording in het afstudeerverslag voor de keuzes die we ten aanzien van de 9Marks en de contextualisatie ervan hebben gemaakt.

4. Activiteiten

- We starten met het maken van een selectie van de 9Marks op basis van het genoemde onderzoek van Marijn Vlasblom en eigen inzicht voor de Nederlandse context en verantwoording daarvan. Deze selectie kan ook inhouden dat we deze principes iets anders indelen en/of structureren. Onze keuzes zullen we inhoudelijk onderbouwen en motiveren. We zien dit als een gezamenlijke opdracht waarbij we onze bevindingen bespreken en verwerken, waarna we deze zullen bespreken met het bestuur van de Sola 5 Baptisten. Op basis van deze gegevens zullen we een uiteindelijke selectie maken van de kenmerken en deze verantwoorden in een brochure. Eén lid van ons projectteam zal daarbij het redactieproces leiden.
- Vervolgens gaan we cursusmateriaal ontwerpen aan de hand van de kenmerken die we hebben geselecteerd. Hiervoor verdelen we de gekozen kenmerken over ons projectteam. Per kenmerk zal steeds één persoon hoofdverantwoordelijk zijn. We zullen de eenheid van het materiaal waarborgen door gezamenlijk overleg.
- Tegelijk met het ontwerpen van de cursus wordt multimedia materiaal gemaakt in de vorm van korte (muziek)video's ter ondersteuning van het cursusmateriaal. Ook hier zal één persoon hoofdverantwoordelijk zijn.
- Tussentijds zullen we onze opdrachtgever in de persoon van Kees van Kralingen betrekken bij onze vorderingen en met hem afstemmen of de producten voldoen aan de beoogde doelstelling van de S5B.

5. Tijd

Met de voorbereiding zijn we inmiddels al een tijdje bezig. We hopen zo spoedig mogelijk vanuit school groen licht te krijgen, zodat we in januari met het daadwerkelijke project kunnen beginnen. We willen in ieder geval voor juni klaar zijn. Volgens ons moet dit mogelijk zijn in verhouding tot de resultaten en activiteiten.

6. Geld/uren

Geld

⁶ Baptistische gemeenten zijn gemeenten waar de volwassen- of geloofsdoop gepraktiseerd wordt. Dit valt dus breder dan alleen baptistengemeenten.

In principe is er geen geld gemoeid met het project, mocht dit wel nodig zijn, dan bespreken we dat met de opdrachtgever. Het verslag van Marijn hebben we pro deo gekregen van de opdrachtgever.

Uren

Voor het onderzoek staan 19 Ects, dit is 532 uur per persoon. Waarvan er natuurlijk al een aantal in de voorbereiding zitten.

Wie werken mee?

De studenten die aan het onderzoek meewerken zijn boven aan het verslag genoemd. Primair begeleider is Dr. C.G. van Kralingen. Hij is voorzitter van het bestuur van de Sola 5 Baptisten, parttime oudste van de Vrije Baptistengemeente Papendrecht (met o.a. verantwoordelijkheid voor onderwijs) en hij heeft de master theologie gedaan aan de VU (CERT).

Verder is Marijn Vlasblom vanuit de S5B zijdelings betrokken bij het onderzoek. Hij heeft vorig jaar 9Marks in Washington (VS) bezocht. Hij zal onze vorderingen per mail volgen, vergaderingen met de S5B bijwonen en vanuit zijn kennis van 9Marks ons van feedback voorzien.

Hoeveel begeleiding stelt opdrachtgever beschikbaar (coaching, administratief)?

Hier hebben we geen duidelijke afspraken over gemaakt, maar de ervaring tot nu toe is dat de contactpersoon zeer betrokken en goed bereikbaar is.

7. Kwaliteit

Kwaliteitsnormen

Er zijn door de instelling geen specifieke eisen gesteld. Als projectgroep en opdrachtgever zullen we elkaars werk kritisch bekijken en beoordelen; het cursusmateriaal moet bruikbaar zijn in de praktijk en theoretisch goed onderbouwd worden. Van de eisen die aan een GPW'er vanuit de opleiding gesteld worden, zullen vooral de hermeneutische, educatieve, agogische, leiderschap en communicatieve competentie aan bod komen. Omdat we met vier studenten aan dit project werken zullen we toezien op een evenredige bijdrage van elk teamlid op de voor de opleiding relevante aspecten.

Specifieke eisen opdrachtgever:

De eisen die de S5B aan ons gesteld hebben zijn tot nu toe in onderling overleg ontstaan en vinden hun weerslag in de bovenstaande producten.

De S5B weten zich gestimuleerd door de beweging van het 'new calvinism' en de 'reformed-evangelical' theologie die aan deze beweging ten grondslag ligt. De S5B hebben deze inzichten middels een aantal conferenties gedeeld met een groep van ca. 50 voorgangers en leidinggevend. Hun doel is om zo een constructieve bijdrage te leveren aan de discussie over gemeente-zijn in onze tijd. Daarbij is de terechte vraag gekomen om concreet te laten zien wat dit kan betekenen voor gemeenten in de Nederlandse context. De S5B willen daarom dit project door een groep betrokken studenten laten uitvoeren. Ons wordt gevraagd om zelfstandig de vertaalslag te maken van de 9Marks met bijbehorend materiaal en het resultaat goed onderbouwd aan het bestuur te presenteren.

8. Communicatie

Er is wekelijks e-mailcontact en we spreken één à twee keer in de maand met elkaar af voor een overleg.

9. Organisatie

Alle betrokken studenten zijn betrokken bij het e-mailverkeer, de overleggen en de andere manieren van communicatie die er onderling, met de organisatie en met school is. Soms is

er één of zijn er twee studenten die even een specifieke taak krijgen om iets te regelen. De instelling heeft een platte organisatiestructuur, waarin ieders stem gelijk is. Het bestuur van de Sola 5 Baptisten bestaat uit ongeveer acht personen en er zijn geen werknemers in dienst. Er is geen vaste locatie van de instelling, het contactadres is het huisadres van de voorzitter (Klipper 64, 2991 KL Barendrecht; tel. 0180-614394/06-42288023), die tevens onze begeleider is.

Tijdpad

Weken	Wat?	Bijzonderheden?
Week 3	Onderzoek	
Week 4	Onderzoek	
Week 5	Onderzoek	
Week 6	Onderzoek	Evaluatie, wat hebben we tot nu toe? Zitten we op de goede weg?
Week 7	Onderzoek	
Week 8	Onderzoek	
Week 9	Onderzoek	
Week 10	Onderzoek	
Week 11	Onderzoek	
Week 12	Onderzoek	
Week 13	Tussenevaluatie	-student schrijft kort procesverslag -projectcoach voert telefonisch overleg met S5B
Week 14	Onderzoek	
Week 15	Teksten opsturen voor eindredactie	Eindredactie Laurens
Week 16	Eindredactie	Eindredactie Laurens
Week 17	Eindredactie	Jerry verwerkt teksten in A5 boekformaat en werkt het geheel af met passende lay-out.
Week 18	Eindredactie	-Meivakantie -Lay-out door Jerry.
Week 19	Concept naar meelezer	-concept eindproduct opsturen naar: praktijkbureau, projectcoach en opdrachtgever S5B. -CHE wijst meelezer toe, die geeft binnen 10 werkdagen een reactie aan projectcoach en het projectteam.
Week 20	Aanpassingen	Aanpassingen worden gemaakt n.a.v. feedback meelezer en projectcoach.
Week 21	Aanpassingen	
Week 22	Aanpassingen	
Week 23		Eind-POP inleveren + gesprek plannen
Week 24		
Week 25		
Week 26	Presentatie project	
Week 27	Diploma uitreiking	

Plan deelonderzoek vertaalsleutel

Hoofdvraag:

Wat voor effect hebben de deelvragen op onze vertaling?

Deelvragen:

1. Waarom koos Mark Dever voor deze 9 Marks en met welke doelgroep voor ogen?
 - a. Hoe speelt hij daar op in in zijn boek?
2. Wie vormt de doelgroep van de S5B met betrekking tot dit werkboek (uitgebreidere profielschets van de leiders baptistische/evangelicale gemeentes)?
3. Wat zijn overeenkomsten en verschillen tussen de Amerikaanse en Nederlandse (kerkelijke) cultuur?

Plan van aanpak:

1: een verdiepend interview met Mark Dever over zijn doelgroep en de keuzes die hij heeft gemaakt met betrekking tot de 9 Marks (dit wordt aanvullend op wat Marijn Vlasblom al heeft geschreven).

2: we interviewen de Sola 5 Baptisten om een profielschets van hun doelgroep te maken.

3: we interviewen en lezen een aantal boeken van James Kennedy, we lezen het boek van Stefan Paas en we interviewen Gijsbert van den Brink.

Waaruit bestaat de vertaalsleutel?

Het wordt een verslag met daarin:

- ♦ Inleiding: motiveren waarom de vertaalsleutel noodzakelijk is.
- ♦ Hoofdstuk over de 9 Marks en de Capitol Hill Church (kijken wat Marijn al heeft).
- ♦ Hoofdstuk over doelgroep S5B (kerkleiders).
- ♦ Hoofdstuk over de Amerikaanse en Nederlandse (kerkelijke) cultuur.
- ♦ Conclusie: beantwoorden hoofdvraag (wat hebben deze bovenstaande data voor invloed op onze vertaling/werkboek).

Procesverslag van de groep

Procesverloop

Het begon op vrijdag 14 oktober, bij de conferentie van de Sola 5 Baptisten (hierna te noemen: S5B): daar hebben we tijdens de lunch voor het eerst onze gedachten met elkaar gewisseld over het project. Namens de opdrachtgever waren Kees van Kralingen en Marijn Vlasblom aanwezig en als studenten waren we met Laurens, Robert en Arjen. Jerry kwam er later bij, namelijk bij de eerstvolgende afspraak op dinsdag 8 november. In de tussentijd was het de bedoeling dat we ons zouden inlezen in het afstudeerproject dat Marijn het jaar ervoor in opdracht van de S5B had gedaan en dat we *'9 Marks of a Healthy Church'* van Mark Dever zouden lezen, wat de hoofdbron voor ons onderzoek zou worden. Samen zouden we dan gaan zoeken naar een doelstelling en probleemstelling voor ons onderzoek.

Bij het overleg op dinsdag 8 november bleek al snel dat we allen zeer enthousiast waren over het onderzoek dat voor ons lag, we hadden er zin in! Bij onze zoektocht naar een doel- en probleemstelling kwamen er eigenlijk twee soorten van insteek naar voren: eerst een onderzoek doen met het oog op de omslag van de Amerikaanse naar de Nederlandse context en daarna een selectie maken van de *Marks* die daarin passen (waar vooral Kees en Arjen voorstander van waren), of op eigen inzicht een selectie maken en die uitwerken in een parafrasevertaling/werkboek met audiovisuele ondersteuning (waar vooral Jerry en Laurens voorstander van waren).

Nadat we hier verder over na hebben gedacht en nadat we het verder besproken hebben op de eerstvolgende vergadering van donderdag 1 december, hebben we besloten om het onderzoek in twee delen te splitsen. Het eerste deel richtte zich op de selectie van de kenmerken, het tweede deel op de uitwerking daarvan in pilot-cursusmateriaal. De selectie wilden we tot stand brengen door ieder afzonderlijk door een selectieprocedure heen te gaan (wat zijn volgens jouw goede kenmerken voor de Nederlandse context en waarom?) en dit aan elkaar te presenteren. Vervolgens wilden we hier met elkaar over in gesprek gaan en dan verdere keuzes te maken. Het pilot-cursusmateriaal zou bestaan uit lessen voor gemeenteleden en ondersteunend audiovisueel materiaal.

In de daarop volgende weken hebben we allemaal een selectie van de kenmerken voor de Nederlandse context voorbereid, waar we op vrijdag 6 januari een dag lang mee geworsteld hebben. De verschillende presentaties kwamen in het kort op het volgende neer: Arjen dacht aan acht kenmerken, waarvan er drie nieuw zouden zijn: gebed, Israël en de invulling van de eredienst. Roberts plan was om alle kenmerken te verdelen over drie hoofdgebieden, maar ook met nieuwe elementen zoals Israël en bevrijding (in de sfeer van accountability). Jerry was er een voorstander van om gewoon alle negen kenmerken over te nemen. En Laurens' idee was om te kiezen voor vijf kenmerken, waarvan er één nieuw was (gebed) en één breder opgevat (missionair gemeente-zijn). Uiteindelijk kwamen we tot de unanieme conclusie dat we het beste zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke negen kenmerken konden blijven. Op basis van dit besluit hebben we de taken verdeeld: Robert en Arjen zouden drie kenmerken voor hun rekening nemen, Jerry twee en de eindredactie van het audiovisuele materiaal, en Laurens één en de totale eindredactie. Daarnaast hebben we het idee voor het pilot-cursusmateriaal nog wat aangescherpt: een samenvatting per kenmerk van een x aantal A4, aan het einde van elk kenmerk uitdagende vragen, een verwijzing naar de gebruikte Bijbelgedeelten en aanbevolen literatuur. Ondertussen rouleerden tijdens deze fase (tussen 15 december en 20 januari) ook de verschillende versies van ons projectplan, waarvan versie 1.5 uiteindelijk werd goedgekeurd, waarna we ook een tijdpad hebben gemaakt.

Met het doorhakken van deze twee belangrijke knopen (de aanpak voor de vertaalslag en het afronden van ons projectplan) konden we aan de slag met onze verdieping in de kenmerken en het vertalen ervan. In de aanloop naar het eerstvolgende overleg op vrijdag 10 februari bleek dat dit de ene persoon gemakkelijker afging dan de andere. Jerry had zijn eerste kenmerk (4) inmiddels al in de eerste versie op papier staan, Laurens was ook al een

aardig eind opgeschoten, terwijl Robert en Arjen nog voornamelijk in hun literatuurverdieping zaten. Deze ontwikkeling zette zich ook door tot het overleg op dinsdag 28 februari, waarop we voor het eerst zowel met Kees namens de opdrachtgever als met Henk Bakker namens school bij elkaar zaten. Laurens had de eerste versie van zijn kenmerk (1) inmiddels ook afgerond. Maar tijdens dit overleg kwam er een nieuw element voor ons onderzoek naar voren wat ervoor zorgde dat we onze plannen bij moesten stellen.

Henk Bakker merkte namelijk op dat de vertaalslag die wij wilden maken met betrekking tot de kenmerken om een goed gegronde verantwoording vroeg. In eerste instantie zou deze verantwoording vooral in het eerste onderdeel van ons onderzoek zitten, namelijk de selectie. Maar omdat we er al voor gekozen hadden om dicht bij het concept van de *9 Marks* te blijven, viel dit onderdeel eigenlijk zo goed als weg. Henk raadde ons aan om een vertaalsleutel in het onderzoek in te voegen: een onderdeel in ons onderzoek dat erop gericht zou zijn om de vertaalslag tussen de Amerikaanse en Nederlandse context, en in het bijzonder de vertaalslag van Mark Devers gemeente naar de achterban van de S5B, onder de loep te nemen. Hierbij werd James Kennedy naar voren geschoven als een persoon die uiterst geschikt was om ons hierbij te helpen. Daarnaast kwam ook de naam van Gijsbert van den Brink naar voren, omdat hij recent een jaar in Amerika heeft gewoond.

In de daarop volgende dagen hebben we ons in de persoon en het werk van James Kennedy verdiept en in mindere mate ook in Gijsbert van den Brink, waarna we vrijdag 2 maart weer met elkaar hebben afgesproken om het plan voor de vertaalsleutel op papier te zetten. Hierbij bleek dat Jerry het onderzoek niet al te groot wilde maken, zodat we voldoende tijd over zouden hebben om alle kenmerken te vertalen naar de Nederlandse context. Arjen was de mening toegedaan dat we juist aan de vertaalsleutel de meeste aandacht zouden moeten besteden, zodat dit een stevige verantwoording zou geven. En de tijd die dan over zou zijn zouden we dan in de vertaalslag van de kenmerken kunnen steken. Laurens nam hierbij een beetje een tussenpositie in en Robert was helaas afwezig omdat hij les had. Dit is iets waar we tijdens dat overleg nog niet helemaal uitgekomen zijn en wat in een later stadium nog een belangrijk agendapunt werd.

Waar we wel allen unaniem achter stonden is dat we zo spoedig mogelijk een interview met James Kennedy wilden arrangeren. Dit lukte ook door op maandag 12 maart een afspraak met hem te maken. In de tussentijd hebben we ons met spoed verdiept in een aantal van zijn boeken, artikelen en ander materiaal om wat goede interviewvragen op papier te krijgen. Dit hebben we hem het weekend ervoor toegestuurd en in een eerder stadium hebben we hem ook een exemplaar van *'9 Marks of a Healthy Church'* toegestuurd, zodat beide partijen goed voorbereid bij het interview zouden zitten. In dit interview kwamen er een aantal zeer waardevolle en interessante dingen naar voren die we goed konden gebruiken voor onze vertaalsleutel.

Over de uitwerking ervan waren de meningen verdeeld, waarbij vooral de volgende vraag een belangrijke rol speelde: "Hoe uitgebreid moeten we dit interview uittypen?" Samen met het verschil van inzicht over de aanpak van de vertaalsleutel, leidde dit tot wat frustraties in het team. Omdat we daarnaast door praktische omstandigheden (we wonen vrij ver bij elkaar vandaan en de meesten van ons hebben ook werk en/of andere activiteiten naast de opleiding) ook nog weinig momenten hadden waarop we echt bij elkaar zaten, lukte het ook niet echt om dit goed uit te spreken. Daarom spraken we op vrijdag 23 maart met elkaar af om een plan voor de vertaalsleutel op papier te zetten waar we allemaal achter stonden en daarnaast hadden we ook even de ruimte om het groepsproces onder de loep te nemen. Ook hebben we tijdens deze bespreking de taken die er nog moesten gebeuren wat meer verdeeld. We besloten dat Arjen het beste het voortouw in het onderzoek van de vertaalsleutel kon nemen. Laurens zou dan één kenmerk van hem overnemen en we zouden kijken hoeveel tijd er überhaupt over zou zijn voor het schrijven van alle kenmerken, omdat het onderzoeken en schrijven van de vertaalsleutel ook de nodige tijd zou vragen. Verder zouden we in de daarop volgende week allemaal een individueel procesverslag schrijven (zie de individuele verslagen die hieronder staan) en die zouden we samen met ons voorstel voor de vertaalsleutel aan Henk voorleggen.

Toen dit allemaal op de e-mail naar Henk toe stond, hoopten we zo spoedig mogelijk een afspraak te kunnen plannen om hierover met elkaar verder te spreken (samen met Henk en zo mogelijk ook met Kees). Nadat er wat data heen en weer gingen, konden we uiteindelijk op donderdag 19 april een afspraak plannen. Ondertussen konden we verder werken aan onze kenmerken en aan de vertaalsleutel. Maar helaas kon de afspraak op 19 april op het laatste moment niet doorgaan, waardoor we snel een andere datum moesten prikken en waardoor we onze vragen met betrekking tot onze aanpak voor de vertaalsleutel nog even uit moesten stellen. Nadat er weer wat nieuwe data de ronde gingen, besloten we om maandagavond 30 april (Koninginnedag) op te offeren voor ons project. Helaas kon Kees hier niet bij zijn, maar gelukkig was zijn aanwezigheid niet noodzakelijk in dit stadium van het onderzoek.

Bij dit overleg konden we nog eens de belangrijkste dingen doorspreken en antwoorden zoeken op belangrijke vragen. Gelukkig bleek dit ook het geval, we konden een aantal belangrijke vragen stellen en kregen de bevestiging dat we op het goede spoor zaten. Met betrekking tot onze vragen over de vertaalsleutel moesten we vooral zelf een weg vinden waarvan we dachten dat het goed zou zijn. Dit hebben we gedaan door de taken wat anders te verdelen (zoals eerder genoemd) en door aan de verschillende kanten wat water bij de wijn te doen: we hebben de vertaalsleutel niet al te groot gemaakt en het interview wel zo goed als woord voor woord uitgetypt. Daarmee was er een belangrijk obstakel weggewerkt voor de samenwerking en de inhoud van ons project.

De weken daarna zouden in het teken staan van het uitwerken van al het materiaal. Daarin stonden de hoofdonderdelen centraal: het werkboek, de vertaalsleutel en het verantwoordingsdocument. Daarnaast heeft Jerry heel hard gewerkt aan een rap voor de popularisering van ons onderzoek en moesten er een aantal kleine dingen gebeuren als een voorkant voor het werkboek, contact met school over de afrondende fase, et cetera.

Voor de uitwerking van onze kenmerken hebben we nog twee vrijdagen (11 en 18 mei) een dag met elkaar gezeten om op- of aanmerkingen te geven op het werk van elkaar, om afspraken te maken over allerlei onderdelen van het werkboek (stijl, interpunctie, en dergelijke) en om meer algemene afspraken te maken qua taakverdeling. Een ieder heeft aan de hand van deze besprekingen zijn kenmerk aangepast, waarna het gehele werkboek onder de eindredactie van Laurens kwam.

Robert en Arjen hebben in de weken daarna vooral aan de vertaalsleutel en het verantwoordingsdocument gewerkt, waardoor iedereen drukbezet was met de taken die hem toebedeeld waren. Uiteindelijk konden we op x juni de eerste versie inleveren.

Knelpunten en uitdagingen

Zoals uit het bovenstaande verslag blijkt, zijn er tijdens het project een aantal keer wat knelpunten geweest waar we tegenaan zijn gelopen. Ook uit de individuele procesverslagen zal dit overigens nog wel blijken. De voornaamste redenen die er toe leidden dat deze knelpunten tot stand kwamen, zijn: wat verschillen van inzicht over de aanpak van het project, de praktische afstand (we wonen/werken op verschillende plaatsen in het land) waardoor er relatief weinig gelegenheden waren om face-to-face met elkaar te spreken en de grootte van de groep. We hebben de volgende dingen gedaan om met deze knelpunten om te gaan:

- ✦ Open communiceren
 - We hebben zeer regelmatig via de e-mail contact met elkaar gehad, waardoor we vaak redelijk goed op de hoogte waren van waar iedereen mee bezig was.
 - Door met enige regelmaat (gemiddeld zo'n één keer in de twee à drie weken) af te spreken konden we inhoudelijke dingen wat beter bespreken en afspraken maken over onze aanpak. Daarnaast hadden we op deze momenten vaak wel wat gelegenheden om ook op persoonlijk niveau met elkaar te spreken, zodat onze onderlinge band als team ook groeide.

- Binnen de groep konden we allen goed ons woordje doen, omdat we open stonden voor goed beargumenteerde kritiek en omdat we elkaar stimuleerden om open te zijn.
- ◆ Taakverdeling: we hebben de taken zo proberen te verdelen dat het aansloot op een ieder zijn interesses en kwaliteiten, zie voor de taakverdeling het bovenstaande verslag. Uiteraard was er daarbij een algemeen deel waarin iedereen zijn verplichtingen had, maar een aantal specifieke taken konden we verdelen.
- ◆ Balans tussen flexibiliteit en vastberadenheid
 - In de hoofdlijnen hebben we ons aardig aan ons oorspronkelijke projectplan gehouden, tegelijkertijd viel het onderdeel van de selectieprocedure eigenlijk weg, waardoor we de vertaalsleutel ingevoegd hebben. Dit vroeg om een stukje flexibiliteit in onze omgang met ons projectplan en ook met ons tijdpad.
 - In de onderlinge afspraken die we tijdens het project gemaakt hebben, moesten we enerzijds heel duidelijk zijn, maar anderzijds ook ruimte laten voor de inbreng en creativiteit van het individu.
 - Een punt dat daar mee te maken heeft is dat een ieder van ons zijn eigen ideeën had met betrekking tot het project en de aanpak daarvan. In onze opstelling naar elkaar was het van belang dat we compromissen met elkaar sloten. Dit hebben we ook regelmatig gedaan, maar vaak pas nadat we er eerst uitgebreid en goed geargumenterd over hadden gesproken.
- ◆ Ontspanning: met drie van ons groepje (Jerry was er niet bij) zijn we van 13 t/m 15 mei naar een conferentie in Hamburg geweest⁷. Met onder andere de sprekers D.A. Carson en John Piper, was dit zeer inspirerend. Maar niet alleen de inhoud was opbouwend, ook het intensieve onderlinge contact zorgde ervoor dat we naar elkaar toe groeiden. Deze twee elementen beïnvloedden ons project ten goede!

Met name de bovenstaande punten hebben ervoor gezorgd dat onze samenwerking overwegend positief was en dat de knelpunten die we daarbinnen hebben ervaren relatief gemakkelijk konden worden opgelost. Al met al kunnen we dus stellen dat we zeer positief zijn over de samenwerking en dat we met plezier nog eens een samenwerking met elkaar aangaan, mocht de toekomst dit op ons bordje brengen.

⁷ <http://www.evangelium21.net/konferenzen/>

Procesverslag per individu

Arien Stellingwerf - 21/03/2012

Eigen rol en functioneren

Rol binnen het groepsproces

De rol die ik voornamelijk binnen ons team vertolk, is die van de normbewaker⁸. Dat wil zeggen dat ik degene ben die erop probeert te letten dat we dingen niet over het hoofd zien. Het komt bijvoorbeeld regelmatig voor dat ik op de protocollen wijs die er vanuit school (lijken te) liggen. Daarbij vind ik het onder andere zeer van belang dat we over voldoende gegevens kunnen beschikken om onze conclusies binnen het onderzoek te kunnen trekken. Zo nu en dan heeft dit tot gevolg dat ik de werkwijze die de andere teamgenoten voor ogen hebben ter discussie stel, maar vaak probeer ik hier door met elkaar in gesprek te gaan een consensus over te bereiken. Daarbij vind ik het prettig dat we onze verantwoordelijkheid met elkaar kunnen delen en dat die niet volledig op mijn schouders ligt.

Mijn functioneren en belangrijkste bijdragen

Ik ben redelijk tevreden over mijn bijdrage die ik tot nu toe geleverd heb in het proces van het afstuderen. Ik denk dat ik met name in het begin een belangrijke bijdrage heb geleverd in het op gang krijgen van ons project, door initiatief te nemen in een aantal dingen. Hierbij denk ik aan het geven van een aanzet in het formuleren van de doel- en probleemstelling (en het projectplan), het plannen en faciliteren van teambesprekingen en het actief participeren tijdens deze besprekingen. Gaandeweg hebben Laurens (die vanaf het begin ook al veel het voortouw nam) en Jerry deze initiatiefnemende rol wat meer op zich genomen en ben ik me wat meer gaan richten op een participerende en normbewakende (zoals hierboven beschreven) rol. Ik ben van mening dat dit een natuurlijk en goed proces is geweest. Binnen dit team past deze rol me denk ik goed en ik functioneer over het algemeen naar behoren.

Waar ik wat kritischer over ben met betrekking tot mijn eigen functioneren is hoe ver ik ben in de afronding van het onderdeel dat mij specifiek is toebedeeld. Ik had graag de tekst van 'Mark 2' inmiddels afgerond, maar dat is helaas niet het geval. Ik denk dat dit enerzijds komt omdat ik het lastig vind om keuzes te maken in de vertaalslag en op het moment dat ik daar in vastloop, de neiging heb om het uit te gaan stellen. Op zo'n moment vind ik het erg moeilijk om nog te motivatie en discipline op te brengen om door te zetten, dit is een belangrijk leerpunt voor mij. Anderzijds heeft het feit dat ik 'Mark 2' nog niet afgerond heb te maken met een behoefte aan voldoende gegevens om de daarbij horende keuzes te kunnen onderbouwen, ik ben van mening dat we dit tot nu toe nog te weinig in ons onderzoek hebben verwerkt. Daarom vind ik het erg belangrijk om de vertaalsleutel grondig te onderzoeken en uit te werken. Dit is iets waar ik binnen het team meerdere keren op gewezen heb en ik denk ook dat dat een belangrijke bijdrage van mij is.

Een ander onderdeel in mijn functioneren waar ik soms moeite mee heb is het uiten van mijn kritiek/onvrede die ik heb met betrekking tot ons onderzoek. Ik denk dat ik hier binnen ons team tot nu toe een redelijk gebalanceerde invulling aan heb kunnen geven, maar dat kost soms wel enige moeite. Wel heb ik het idee dat mijn teamgenoten er de ruimte voor geven en er ook voor open staan, dus dat stimuleert het wel. Het lastige is dat we soms hele verschillende ideeën hebben over de aanpak van het onderzoek of een onderdeel daarvan, dat leidt ertoe dat we soms af moeten wijken van onze oorspronkelijke ideeën en moeten zoeken naar een consensus.

Wat levert het afstudeerproces op voor mijn leerproces

Naast de inhoudelijke dingen die ik van het afstuderen leer, leer ik ook veel van het werken aan zo'n groot project en het samenwerken in een groep daarin. Ik heb gemerkt dat het

⁸ Gay, Friedbert, en Lothar J. Seiwert, vert., *Het abc van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC Persoonlijheids Profiel* (Duitsland: persolog GmbH, 2003), 32.

werken aan een dergelijk groot project vraagt om een goede voorbereiding en uitwerking van je plannen op papier. Aan de andere kant moet je ook weer openstaan voor veranderingen en niet alles dicht willen timmeren. Het vraagt dus om een zeer gebalanceerde aanpak. Het werken in een team van vier personen maakt dit nog belangrijker. Het is erg van belang dat je goed weet van elkaar hoe je in het project staat en hoe je de dingen aan wil pakken. Als dit teveel van elkaar afwijkt, dan kan dat tot problemen leiden. Het is dus van belang dat je goed en tijdig met elkaar communiceert en afspraken maakt over de aanpak. Aan de andere kant is het niet te voorkomen dat je soms vastloopt in de samenwerking of bij elkaar langs communiceert. Toch is het wel belangrijk om hier tijdig op in te spelen, zodat de inhoudelijke schade en de schade in het groepsproces beperkt blijft en vrij eenvoudig opgelost kan worden.

Ik heb dus geleerd om beter en sneller te communiceren, om meer van tevoren op papier te zetten hoe ik iets wil aanpakken en me daar ook beter aan te houden en ik heb beter leren samenwerken in een groep. Ook wil ik wijzen op de rol die ik ingenomen heb in het project en mijn functioneren binnen het project, daarin heb ik geleerd welke rol mij goed past binnen het team en waar mijn sterktes en zwaktes liggen met betrekking tot mijn functioneren.

Feedback van anderen

Jerry

Je beschrijft je eigen functioneren volgens mij accuraat en eerlijk. Je hebt een duidelijke rol binnen de groep, waarbij je inderdaad let op de protocollen vanuit de CHE. Dat hebben we nodig binnen onze groep. Ik vind je feedback via de mail duidelijk en tijdens de groepsoverleggen mag je best minder bescheiden zijn. Jouw stem telt en je hoeft echt niet bang te zijn dat we/ik over je heen vallen als je ergens over denkt. Ik hou juist wel een beetje van wat tegengas. Als het maar is om de gedachten wat op te frissen en te scherpen.

Je opmerkingen over een mogelijk groot deelonderzoek van de vertaalsleutel hebben mij geïrriteerd, maar dat heb ik je laten weten ook met de reden waarom. Dat heb je goed opgepakt en niet zomaar weg geparkeerd. Ik voel me door jouw gehoord als ik wat inbreng.

Wat mij soms wat frustrereert is dat je nog niks hebt laten zien van je tekst van kenmerk 2. Ik ben erg benieuwd. Voor mij gaat dit te langzaam. Je hebt al wel aangegeven hoe dat komt, met je worsteling rond het maken van keuzes, maar toch hoop ik snel wat te kunnen zien. Dat kan mij ook weer inspireren als ik verder ga met het kenmerk rondom leiderschap.

Laurens

Je bent inderdaad de normbewaker die wij nodig hebben! Vanaf het begin hebben onze visies op het project wat geschuurd. We zitten er ook wat verschillend in: jij wilt vooral afstuderen, ik wil graag het *New Calvinism* als theologische beweging naar Nederland halen en zie in dit product voor de Sola 5 Baptisten daarvoor een belangrijke stap. Natuurlijk heb je gelijk dat we met een afstudeerproject bezig zijn wat aan bepaalde eisen moet voldoen! Ik heb het idee dat we er als team wel uitkomen om elkaars kwaliteiten te benutten voor een goed product. Ik ben benieuwd wat het eindresultaat zal worden!

Robert

Arjen, hetgeen je beschrijft in je verslag geeft weer hoe je in onze groep staat: bedachtzaam, niet over één nacht ijs en degelijk onderzoek of zaken wel haalbaar zijn en welke criteria in ogenschouw gehouden dienen te worden. Je geeft duidelijk je mening en vormt hierin soms ook een stem die een andere richting op wijst. Ik ervaar dit echter niet als opdringerig, maar als een stem die ons ook kan wijzen op zaken die wij veronachtzamen of vergeten al dan niet kritisch te bekijken. Het delen van kritiek/onvrede is tijdens onze laatste bespreking wat meer aan de orde geweest en ik vind dat je hierin een gezonde, open houding in hebt.

13/06/2012

Inmiddels zijn we bijna drie maanden verder en de eerste versie van ons onderzoek is bijna afgerond. In de tussentijd zijn er sommige dingen veranderd, maar sommige ook niet. Ik

denk dat de vorige individuele procesverslagen misschien wel een beetje op een breekpunt daarvan hebben gelegen. Als ik namelijk kijk naar de thema's die er op dat moment vooral speelden binnen het team, dan denk ik dat er toen nog vrij veel onzekerheid was hoe sommige dingen zich zouden ontwikkelen. Daarin speelde bijvoorbeeld de vertaalsleutel een belangrijke rol; op dat moment waren we er als team nog niet helemaal uit welke invulling en welke grootte dit binnen het project in moest nemen. Maar ook het feit dat Robert en ik op dat moment nog niet de tekst van één of meerdere kenmerken af hadden gerond, zorgde voor onzekerheid en enige frustratie in het team. Tijdens de bespreking van 23 maart hebben we uitvoerig gesproken over deze dingen (zowel over de inhoudelijke als over de groepsprocesmatige kant van het verhaal). In deze bespreking hebben we een aantal taken opnieuw verdeeld (zie hiervoor het groepsverslag) en we hebben voor de vertaalsleutel een plan op papier gezet, waar we in grote lijnen mee uit de voeten konden. Ik denk dat we sindsdien allemaal beter onze specifieke rol binnen het team hebben kunnen vinden. Daarbij speelde het feit dat alles steeds concreter werd een belangrijke rol; doordat we steeds meer zicht kregen op het eindresultaat werden we ook gemotiveerder om het af te ronden. Sindsdien zijn er van echte frustraties ook niet meer sprake geweest binnen het team.

Ik vertelde net dat er sommige dingen zijn veranderd en andere niet, hierboven heeft u kunnen lezen wat met name de dingen zijn geweest die er zijn veranderd sinds de tussenevaluatie. Waar volgens mij weinig veranderingen in zijn gekomen, zijn: ons enthousiasme voor dit project, positief onderling contact en het verlangen om er iets moois van te maken. Misschien zijn deze dingen veranderd in het opzicht dat ze verdiept/gegroeid zijn, maar de basis ervan is tijdens het hele project aanwezig geweest.

Persoonlijke ervaring

Hierboven heb ik in meer algemene bewoordingen gezegd wat er in mijn ogen veranderd is binnen ons team in de laatste maanden. Hier sluiten mijn persoonlijke belevingen zich bij aan; de duidelijkheid die we kregen over de vertaalsleutel en het afronden van mijn kenmerk zorgden ervoor dat ik beter kon functioneren met betrekking tot het project. Ook de taken die ik op mijn bordje kreeg sloten denk ik beter aan bij mij kwaliteiten en interesses. Ik kon nu iets meer een onderzoekende en normbewakende rol op me nemen doordat ik het voortouw nam bij het uitwerken van de vertaalsleutel en het verantwoordingsdocument. Zo heb ik bijvoorbeeld het interview met James Kennedy uitgewerkt, een groot gedeelte van de tekst van de vertaalsleutel voor mijn rekening genomen (samen met Robert) en ook een groot gedeelte van de tekst van het verantwoordingsdocument heb ik mogen typen (ook hierin heeft Robert mij ondersteund). In grote lijnen bleef mijn rol binnen het team dus hetzelfde, behalve dan misschien dat ik daar een nog wat specifiekere invulling aan kon geven.

Hierdoor ben ik ook meer tevreden over mijn inbreng binnen het project. Waar ik bij de tussenevaluatie toch nog wat meer zoekende was, wat ervoor zorgde dat mijn werktempo niet altijd goed was; daar kan ik nu zeggen dat dat een stuk beter verliep. Natuurlijk is het niet allemaal perfect, maar het lukte me beter knopen door te hakken en dingen ok echt af te ronden, wat regelmatig een valkuil voor me kan zijn. Zo heb ik bijvoorbeeld kenmerk 2, de vertaalsleutel en het verantwoordingsdocument kunnen afronden. Ik heb gemerkt dat de samenwerking met Robert bij de laatste twee onderdelen erg hebben geholpen. We konden elkaar aansporen om aan de slag te gaan, door te zetten en door elkaar scherp te houden kregen we veel sneller dingen op papier. Ook het uiten van kritiek kostte me minder moeite, ik denk dat dit met name komt omdat we elkaar gaandeweg beter zijn gaan leren kennen, waardoor het ook makkelijker werd om dit naar elkaar te uiten.

De dingen die ik hiermee geleerd heb voor mijn leerproces sluiten aan bij wat ik geschreven heb voor de tussenevaluatie. Wat ik de laatste periode met name erbij geleerd heb is dat heldere afspraken (waar iedereen achter staat), elkaar aansporen door met zijn tweeën te werken en een duidelijk doel, ervoor kunnen zorgen dat het makkelijker wordt om gemotiveerd en gedisciplineerd te werken. Daarnaast heb ik extra duidelijk het belang ingezien van het geven van opbouwende, constructieve kritiek.

Feedback van anderen

Jerry

Arjen doet opnieuw een accuraat en eerlijk verslag over zichzelf. Ik vond het inderdaad zeer prettig dat er de laatste weken concrete stukken van jouw hand verschenen. Het denkproces bleef voor mij natuurlijk onzichtbaar en dat maakte dat ik een paar maanden geleden wel dacht: 'komt die jongen nog los van de grond?'. Je hebt je verantwoordelijkheid genomen om de vertaalsleutel verder uit te werken en ik vind dat je dat grondig hebt gedaan. Het interview met Kennedy heeft zeer zeker nut gehad, zoals blijkt uit de verwerking van de inhoud van dat interview. Daarnaast vond ik het prettig dat je tijdens de gezamenlijke sessie in Rotterdam en Lelystad kritisch bent geweest in het geven en ontvangen van kritiek. Je laat je niet snel wat aanpraten en je durft aan te geven als je het niet met iemand eens bent. Verder ben je als persoon een prettig iemand om mee samen te werken; sociaal en openhartig. Dat zijn belangrijke eigenschappen voor iemand die wellicht in de geestelijke sector zijn brood gaat verdienen.

Laurens

Je kon inderdaad steeds beter je ei kwijt; sinds 23 maart zijn er spijkers met koppen geslagen. We konden daar tot een verdeling van taken komen die paste bij onze kwaliteiten. Zo heb jij het leeuwendeel van het verantwoordingsdocument en de vertaalsleutel voor je rekening genomen. Ik waardeer je om je vasthoudendheid ten aanzien van die vertaalsleutel, het uitwerken van het interview met Kennedy, het overzicht wat je over het project hebt en waarmee je als 'bewaker' ons regelmatig via de mail of anderszins bij de les hield! Zoals je zelf al aangeeft uitte je gaandeweg makkelijker kritiek; je wachtte er niet mee tot aan het einde van een vergadering maar kwam er snel mee voor de dag. Dat paste goed in ons team; zoals je gemerkt hebt, zijn Jerry en ik ook redelijk ongezoeten in het uiten van onze mening! Dat het daardoor af en toe botste, is daarbij wat mij betreft geen probleem. De wederzijdse kritiek was altijd *inhoudelijk* en nooit persoonlijk. En daardoor is het groepsproces alleen maar gestimuleerd!

Robert

Arjen, je verslag geeft goed weer hoe het proces zich de afgelopen maanden heeft voortgezet. Je rol in de groep is goed beschreven en je hebt bewezen deze goed in te kunnen vullen. Je hebt goed gewezen op het belang van de vertaalsleutel en hebt ook goed de vaart erin willen houden. Mede hierdoor hebben we ruim binnen de termijn de eerste, ruwe versie af kunnen ronden. Ik heb de laatste weken intensief met je samengewerkt en ben daarin scherp gehouden en je hebt ook opbouwende kritiek durven geven. Je let goed op de kwaliteit van het geheel en durft ook tegen de mening van een ander in te gaan. Ik ben het helemaal met je eens dat het enthousiasme in de groep gegroeid/verdiept is!

Laurens Heijboer – 28/03/2012

Eigen rol en functioneren

Rol binnen het groepsproces

In het eerste procesverslag heb ik mijn rol binnen ons projectteam omschreven als een kartrekker. Dit heeft volgens mij te maken met de duidelijk omliggende ideeën die ik over het project heb en het feit dat ik me als oudste van het team verantwoordelijk voel om deze rol op me te nemen. Het lag voor mij vanaf het begin voor de hand om het contact met de opdrachtgever te onderhouden, omdat ik met hem al een goede relatie had. Dat versterkt waarschijnlijk mijn kartrektersrol. Overigens is een kartrekker m.i. niet automatisch een goede leider. Onder dat laatste versta ik iemand die anderen kan motiveren, de neuzen in dezelfde richting krijgt en zorgdraagt voor een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid. Omdat ik me meer een solist weet, heb ik aan het begin van het project leidinggeven als een leerpuntje aangegeven. Ik heb aan dit punt gewerkt door o.a. te letten op een evenwichtige

verdeling van taken, het bewaken van de tijd voor deelopdrachten e.d. en het stimuleren van de besluitvorming.

Misschien ben ik binnen de groep af en toe te directief. Ik vind het wel belangrijk om bij verschillende opvattingen tot een gedeelde overeenstemming te komen. Maar ik voel me niet de leider die daar de hoofdverantwoording voor draagt. Daarvoor zijn we als studenten ook te gelijkwaardig. Het is nu bij het maken van keuzes vaak een kwestie van geven en nemen. Overigens komen we daar naar mijn beleving goed uit.

Dat betekent niet dat we niet de nodige hobbels hebben moeten nemen. Vanaf het begin zat ik op de lijn van een kant-en-klaar product waar de Sola 5 mee aan de slag kunnen. M.n. Arjen wilde juist meer onderzoek doen naar het hoe en waarom van 9Marks als gemeenteopbouw. Met zijn voorstellen zag ik het concrete product, een gecontextualiseerde vertaling van de 9Marks, in gevaar komen. Om dezelfde redenen lopen onze meningen over de uitwerking van de hermeneutische vertaalsleutel uiteen: Jerry en ik denken dat dit, mede gezien het interview met Kennedy, geen hoofdonderdeel van ons project hoeft te zijn. Wij gaan vooral voor het product; een werkboek waarin we 9Marks naar de Nederlandse context vertaald hebben. Arjen ziet de vertaalsleutel juist wel als het omvangrijkste onderdeel van ons project. We hebben dit probleem in onze laatste vergadering opgelost, voornamelijk door de taken zodanig te verdelen dat iedereen het meeste kan werken aan onderdelen die hem liggen terwijl we toch gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen. Overigens hebben we inmiddels wel het idee om alle 9Marks te vertalen min of meer laten vallen, een teleurstelling waar ik dan maar mee moet leven.

Mijn functioneren en belangrijkste bijdragen

Na een eerste opzet van een concept projectplan door Arjen heb ik e.e.a. uitgebreid en verfijnt, het initiatief genomen voor de communicatie daarover met Teus v/d Lagemaat, tot we uiteindelijk bij de 5^e versie groen licht kregen. Gaande dit proces heb ik ons projectplan ook op de CHE gepresenteerd tijdens de les.

Ik heb ook het contact onderhouden met de opdrachtgever in de persoon van Kees van Kralingen en met de docent vanuit de opleiding, Henk Bakker. Tijdens vergaderingen met externen, zoals genoemde docent of bijvoorbeeld bij het interview met James Kennedy, treed ik min of meer onafgesproken op als woordvoerder van ons team.

Ik heb inmiddels een eerste conceptversie van Mark 1 af. Dat is geen letterlijke vertaling, maar een stuk waarvoor ik de tekst van Mark Dever als uitgangspunt gebruikt heb, aangevuld met citaten van verschillende auteurs die hij noemt en met actuele Nederlandse auteurs die met dezelfde thematiek bezig zijn (m.n. Wim Dekker). Ik ga nu verder met de verwerking van stof van Stefan Paas om die te gebruiken in de vertaalsleutel. Ik heb ook de vertaling van Mark 5 overgenomen van Arjen, omdat hij zich meer gaat richten op de uitwerking van de vertaalsleutel.

Wat levert het afstudeerproces op voor mijn leerproces

Ik vind dit project inhoudelijk erg interessant, met name prediking heeft mijn interesse. Ik merk daarin ook wel enige frustratie dat ik tijdens de opleiding niet met dit theologisch gedachtegoed (New Calvinism) heb kunnen werken. Tegelijk vind ik dat ook weer prima, want mijn visie is daardoor wel verbreed. Maar nu, richting het einde van de opleiding, zou ik graag iets voor het werkveld willen doen. Theologie studeren is leuk, maar als het niet ten nutte komt van anderen ervaar ik de waarde ervan toch als beperkt. Daarom wil ik graag een concreet product afleveren waar de opdrachtgever mee aan de slag kan.

Mijn leerproces zit 'm nu vooral in het samenwerken in een projectteam, het bewaken van zowel het doel van de opdrachtgever als de eisen die de opleiding stelt en die twee polen zoveel mogelijk optimaal op elkaar betrekken. Daarnaast is het natuurlijk leerzaam door de inhoudelijke componenten van het contextualiseren van een Amerikaans boek en het nadenken over gemeenteopbouw.

Feedback van anderen

Jerry

Je omschrijving is accuraat en eerlijk. Je benoemt de processen zoals ze verlopen. Omdat jij beter ingelezen bent in de materie van het New Calvinisme en vanwege je contact met Kees van Kralingen (als je oudste) heb ik jou het woord on-afgesproken gegeven tijdens de meeting met Henk Bakker en het interview met Kennedy. Met het vertrouwen dat jij zo eenvoudig en duidelijk mogelijk kon neerzetten waar we mee bezig (willen) zijn. Volgens mij ging dat ook prima. In deze twee gesprekken heb ik echter ook initiatief genomen om vragen te stellen en bij te springen met het maken van een statement. Ik ervaar je dus niet zozeer als de kartrekker, maar wel als iemand die gretig is om het woord te voeren.

Soms weet ik niet goed hoe anderen dat hebben ervaren als jij het woord voerde. Voelden zij zich gepasseerd? Ik denk het niet. Misschien wel. Hoe dan ook, ik vind het wel prettig dat je openstaat voor feedback en dat de taken inderdaad eerlijk verdeeld zijn.

Arjen

Laurens, ik denk dat je in dit verslag behoorlijk goed verwoordt hebt wat je rol is binnen ons team en hoe je functioneert in het geheel. Ik denk dat jouw sterke eigenschappen zijn dat je goed leiding kunt geven (daarbij rekening houdende met de inzichten van andere teamleden), dat je snel en effectief kunt werken én dat je je niet snel van je standpunt af laat brengen, tenzij er goede argumenten voor zijn. Wel vind ik dat je wat te vaak als eerste het woord pakt tijdens onze besprekingen en dat je door je snelle manier van werken ook een methodiek wil gebruiken tijdens ons project waarmee we zo snel mogelijk resultaat hebben, terwijl er volgens mij af en toe een grondigere manier van werken nodig is.

Robert

Laurens, je hebt je rol in het proces en de groep naar mijn idee evenwichtig omschreven. Je bent in onze groep degene die min of meer de kar trekt en laat jij jouw standpunt duidelijk weten. Ik denk dat ik je in het proces zie stoeien en worstelen met enerzijds heel graag dingen willen bereiken, een goed product neerzetten en anderzijds het besef dat hiervoor slechts geringe tijd beschikbaar is. Dat beschrijf je ook in je verslag, wanneer het gaat over het wel of niet laten vallen van een aantal Marks, en dat je dat beschrijft als een 'teleurstelling waarmee ik dan maar moet leven'.

16/06/2012

We zijn de laatste maanden in een stroomversnelling terecht gekomen! Een paar sleutelmomenten waren de vergadering in maart waarbij we de uitvoerende taken verdeelden en het gesprek met Bakker waarin we duidelijkheid kregen over de grootte van de vertaalsleutel. Die momenten hebben ons voor mijn gevoel geholpen om de vaart in het project te krijgen. Leerpunt: in een team moet voor iedereen duidelijk zijn wat hem of haar te doen staat.

Mijn aandeel bestond de laatste maanden in het werken aan kenmerk 5, die ik overgenomen had van Arjen. Achteraf gezien was dat een goede keuze, ook voor wat betreft de taakverdeling denk ik. Hij heeft aan de andere documenten toch een flinke kluif gehad, zodat er wel een kenmerk naar mij kon. Het voordeel voor mij was dat ik in het onderwerp van dat kenmerk – evangelisatie – al redelijk goed thuis ben. Later heb ik gaandeweg het redactieproces nog een paragraaf van kenmerk 2 voor Arjen herschreven. En vervolgens de inleiding voor de kenmerken in het werkboek. Dat vond ik lastiger dan het vertalen van een kenmerk, omdat ik die inleiding echt toe wilde spitsen op de Nederlandse versie. Daarbij kon ik dus veel minder terugvallen op de tekst van Dever.

Het redigeren was een behoorlijke klus. In de oorspronkelijke planning zou ik de kenmerken eerder hebben; nu moest alles in relatief korte tijd nagekeken worden. Ik had daar niet alleen meer tijd voor willen hebben; het liefst had ik ook inhoudelijk meer gestroomlijnd. Volgens mij zijn het nu noch duidelijk teksten van verschillende auteurs. Tijdens de besprekingen van de teksten bleek mij dat mijn rol wat betreft de anderen teamleden beperkt zou blijven tot het

verbeteren van taal- en vormfouten. Daardoor kon mijn redactiewerk toch in relatief korte tijd afgerond worden. Al met al was het flink aanpoten de laatste weken!

Mijn rol in de twee dagen dat we de teksten besproken hebben, was een pittige. Vanwege mijn hoedanigheid als redacteur was ik behoorlijk kritisch. Misschien ben ik daarin af en toe te fel geweest. Ik bijt me dan teveel vast in de materie. Anderzijds gaven de anderen gerust tegengas. En een meerderheid van stemmen was voor mij steeds doorslaggevend, ook al was ik een andere mening toegedaan.

Waar ik in mijn vorige evaluatie mezelf nog als een kartrekker zag, ligt dat voor mijn gevoel nu anders. Omdat iedereen verantwoordelijkheid nam voor zijn aandeel, was er een soort gedeeld leiderschap. Ik vond dat zelf wel prettig; we vormden een evenwichtig team.

Ik kijk met voldoening terug op het project en de onderlinge samenwerking. We hebben zowel individueel als in teamverband (vergaderingen en mailcontact) heel wat werk verzet. En dat voor een doel wat er toe doet. Misschien moeten we voorlopig spreken van een conceptversie die als pilot gebruikt kan gaan worden. Maar het is wel de aanzet tot een volwaardig product waar de Sola 5 baptisten wat mee kunnen. Ik heb over het gebruik van het werkboek contacten onderhouden met de stichting Heartcry, omdat een mogelijke uitgave wellicht in samenwerking met hen tot stand kan komen. Ik ben benieuwd wat er van 'ons kindje' terecht komt! De kans dat ik ook na de studie betrokken blijf bij dit project is zeker aanwezig.

Hoogtepunten van het project waren voor mij het interview met James Kennedy en de conferentie in Hamburg, die toch wel in het verlengde lag van ons project. En er staat nog wat uit; de conferentie van de Sola 5 baptisten in november waar we ons project mogen presenteren. Ik zie er naar uit om ons product daar onder de aandacht van een groter publiek te brengen!

Feedback van anderen

Jerry

Je geeft een goede omschrijving van je eigen bijdrage aan dit project. Je bent in het begin zeker een kartrekker geweest, maar in de laatste weken werd dat steeds minder. Je bijdrage in het redactiewerk kan ik erg waarderen, want ik ben zelf geen ster in zinsopbouw en spelling. Dus fijn dat jij die zaken voor je rekening hebt genomen. Het was leuk om in je stage kerk aan de slag te gaan met de feedback op elkaars kenmerken. Het was, net als in de Pijler, een samenbindend moment. De Turkse spijzen hadden daar ook in bijgedragen. Zoals de anderen ook aangeven stond je open voor kritiek en liet je de groepsmening gelden boven je eigen mening. Dat kenmerkt een christelijke leider; het belang van de ander(en) boven die van jezelf stellen (Rom. 15:2-3, Fil. 2:3). Ik ben zeer benieuwd of je komende jaren een carrière switch gaat maken richting het geestelijke beroepsveld. Tot slot, ik heb ook waardering voor je belezenheid. Ik verbaas me soms van hoeveel onderwerpen jij kaas hebt gegeten, met name in de kerkgeschiedenis. Motiverend om te zien!

Arjen

Laurens, vanaf het begin ben jij erg enthousiast en doelgericht met ons project bezig geweest en dit is tot het einde toe zo gebleven. Als eindredacteur heb je een behoorlijke taak op je genomen waar ik alleen maar respect voor kan hebben. Ik denk dat jij inderdaad iemand bent die daar de geschikte persoon voor was; enerzijds de grote lijnen in de gaten houden, maar tegelijkertijd ook goed kijkend naar belangrijke details. Hoewel we in het begin en ook tijdens de inhoudelijke besprekingen over de kenmerken wel eens wat meningsverschillen gehad, denk ik dat onze samenwerking gewoon goed was. Verschillen zijn er en we konden daar altijd goed inhoudelijk over praten, zonder het persoonlijk te maken. Tijdens het project en met name bij de conferentie in Hamburg heb ik je beter mogen leren kennen en dat zie ik als iets zeer waardevols.

Robert

Laurens, je beschrijving is conform de werkelijkheid; ik herken de neiging bij jou om je vast te bijten in bepaalde theologische onderwerpen, die neiging heb ik zelf namelijk ook. Je was helder in het aangeven van je positie en hebt op degelijke wijze keuzes onderbouwd en verantwoord. Ik voelde mij ook niet bedreigd of gekwetst toen bepaalde aspecten uit de uitwerkingen van mijn kenmerken werden geschrapt. Je kon hierin duidelijk aangeven waarom je het wel of niet met zaken eens was en hebt goed het algemene belang (met name de opdrachtgever) voor ogen gehouden en dat ervaar ik zeer zeker als een pluspunt. Ik heb de conferentie in Hamburg ook als een zegen mogen ervaren en de wijze waarop je (eigen) theologische standpunten hebt geanalyseerd en verwoord heeft mij ook gescherpt!

Robert Bezemer – 29-03-2012

Eigen rol en functioneren

Mijn bijdrage aan het proces tot nu toe

We zijn nu al een halfjaar op weg om in opdracht van de Stichting Sola5Baptisten een project te vervaardigen, waaruit een product moet ontstaan dat een toegevoegde waarde heeft voor leidinggevendenden in Baptistische gemeenten.

We zijn begonnen met de belangrijke vraag hoe wij ons onderzoek en productvorm wilden invullen. Vanuit de Sola5Baptisten werden meerdere opties aangereikt, waarbij mij het vervolg op de scriptie van Marijn Vlasblom, daterend uit het vorige studiejaar, het meest voor de hand liggende leek en omdat dit mijns inziens ook het meest inspeelde op de vraag die op tafel lag, namelijk: hoe kunnen wij de aangereikte materie van Mark Dever's boek *9Marks of a Healthy Church* vertalen en neerzetten, dat het bruikbaar is voor de Nederlandse context?

We hebben een aantal keren bij elkaar gezeten om zelf, als studenten, elkaars standpunten en posities af te tasten. Ik heb meegedacht ten aanzien van de keuze die wij moesten maken betreffende de Marks. Daarbij heb ik ook handreikingen aangeboden voor eventuele toevoegende Marks of toevoegende elementen aan reeds beschreven Marks, zoals het ruimte geven aan zogenaamde accountabilitygroepen / bevrijdingsbediening (echter niet in de meest charismatische zin van het woord). Uiteindelijk hebben we besloten om ons bij de 9 beschreven Marks te houden en hier geen nieuwe aan toe te voegen. Wel hebben we besloten om bepaalde accenten of nieuwe elementen in onze verwerking te leggen.

Tijdens het denkproces heb ik ook aangegeven waar voor mij sommige knelpunten zitten. Eén zo'n knelpunt betrof het onderscheid tussen zaligmaking en discipelschap. In het New Calvinism staat het bekend als *Lordship Salvation* en ik heb hier vrij veel literatuur over gelezen, zowel pro als contra, waardoor ik heb geprobeerd de kern van de discussie te verstaan en een evenwichtige positie te bepalen. Aarzelingen betreffende dit onderwerp heb ik tijdens een bespreking even kort aan het licht gebracht, maar dankzij een open gesprek met andere groepsleden ben ik over de streep getrokken.

Ik vind dit belangrijk om te melden, omdat het voor mij belangrijk is dat anderen op te hoogte zijn van bepaalde strubbelingen in denken. De aanbevolen literatuur vanuit het boek *9Marks* heb ik deels in bezit en heb aan overige groepsleden aangeboden deze, indien nodig, te kunnen lenen.

Ervaringen tijdens het proces

Ik heb tijdens het proces ervaren dat we een open groep zijn, waarbij alles in principe gedeeld kan worden. Irritaties zijn hierbij ingesloten en dat is positief. We zijn in staat om als groep eerlijk aan te wijzen waar voor ons moeilijkheden liggen. Wel merk ik dat mijn leerstijl ervoor zorgt dat ik wel eens het idee krijg dat ik achter dingen aanhobbel. Ik ben van nature niet het type dat eens stevig beleid neerzet en krachtig het heft in handen neemt om anderen op sleeptouw te nemen. We hebben in onze groep mensen die dit uiteraard veel meer hebben dan ik, en ik merk bij mezelf dat ik het prettig vind om echt omkaderd helder te hebben wat ons doel is en wat we uiteindelijk willen bereiken. Mij hoor je dus niet veel, maar

tracht het geheel wel te zien en mijn eigen rol hierin te zoeken. De aanwijzing van drie Marks (*The Gospel, Discipleship* en *Church Discipline*) is helder en daar kan ik mee uit de voeten. Wel is het voor mij ontzettend goed oppassen dat ik niet te langdradig wordt in schrijven en dat ik goed en kritisch selecteer welke inhoud ik meeneem en welke niet (en ook welke bronnen ik gebruik). Het resultaat hiervan hoop ik zeer binnenkort voor te leggen aan mijn overige groepsleden.

Het is voor mij soms wel verwarrend om waar te nemen dat bepaalde basale vragen terug (lijken te) keren. Bijvoorbeeld de vraag hoe wij om willen gaan met onze vertaalsleutel. De één meent dat dit meer plek moet krijgen en de ander juist niet. Omdat sommige personen in onze groep heel straight kunnen denken ('we hebben een doel en daar gaan we op af') en anderen ons stilzetten bij het proces zelf (hoe we dingen in moeten gaan vullen en hoeveel tijd er mogelijk mee gemoeid is), krijg ik de indruk dat deze dingen toch weer steeds aan de oppervlakte komen. Misschien heeft mijn 'achtergrondhouding' ook te maken met de twijfel of ik het proces dermate verstoort als ik ergens tegenin zou gaan. In ieder geval voel ik mij in de groep op mijn plek en ben tevreden met de Marks die ik toebedeeld heb gekregen en zal mij er met vreugde op toeleggen!

Feedback van anderen

Laurens

Je houding is inderdaad bescheiden, terwijl er in de groep volgens mij wel ruimte is om je meer te uiten. Dat geef je zelf ook aan. Dat vraagt ook iets van Jerry, Arjen en mijzelf om jou uit te dagen je te laten horen. Jij hebt ook iets te vertellen!

Je hebt 3 Marks; een hele kluif. Misschien moet je je eerst toeleggen op één Mark zodat we daarover in gesprek kunnen. Het is daarna toch de vraag hoeveel tijd er nog is om de overige Marks te doen.

Arjen

Robert, je presenteert jezelf in dit verslag zoals je je ook vaak in onze groep gedraagt: rustig, bedachtzaam en op de inhoud gericht. Ik denk dat je een goede teamspeler bent die doet wat hij toebedeeld krijgt (jouw 3 Marks), die sterk is in details en die je nooit zult horen zeuren. Wat ik soms lastig vind bij jou is om er achter te komen wat je van iets vindt of dat je niet altijd reageert op e-mails. Het zou mij helpen als je soms wat duidelijker of vaker zou communiceren, ook al zijn dit dingen die ik in eerste instantie niet leuk vind om te horen.

Jerry

Je geeft eerlijk en accuraat weer hoe het afstudeerproces bij jou verloopt Robert. Tijdens het overleg in Lelystad, in de Pijler, leerde ik je wat beter kennen. Je bent een vrij rustig persoon die bescheiden zijn mening geeft, maar niet altijd. Wat ik lastig vind is dat ik hierdoor moeilijk kan beoordelen hoe jouw bijdrage is in dit project. Ik denk dat je echt meer van je mag laten horen. Bijvoorbeeld in het stellen van vragen tijdens een interview of tijdens het sparren met elkaar over de te volgen route. Net als Arjen heb ik ook van jou nog geen kenmerk gezien en dat frustriert me wel. Ik denk dan; gaat hij het wel af krijgen? Neemt hij zijn verantwoordelijkheid wel? Omdat ik jou en Arjen niet goed ken vanuit de opleiding vind ik dat wel spannende vragen. Want de tijd loopt door en straks valt jouw bijdrage tegen. Is er dan nog wel genoeg tijd om verbeteringen aan te brengen? Hoewel ik zeker vertrouwen in jouw capaciteiten heb, vind ik het wel spannend. Ik wil nu eenmaal een afgerond product afleveren, met daarin het liefst alle 9 kenmerken. Als dat niet lukt omdat we meer tijd kwijt zijn aan de vertaalsleutel, dan is dat zo. Maar als het niet lukt omdat we te laat zijn begonnen met onze core business dan zou ik dat erg jammer vinden. Vooralsnog heb ik vertrouwen in jouw bijdrage en zie ik met spanning er naar uit.

14/06/2012

We zijn inmiddels aanbeland in het eindstadium van ons project en ik kan niets anders zeggen dan dat het tweede gedeelte in rap tempo voorbij is gegaan en dat we afgelopen vijf

maanden hard getrokken hebben om een degelijk eindproduct op tafel te krijgen. Terugkijkend ervaar ik het gehele proces in twee stadia: in het eerste hebben we vooral bij elkaar gezeten om te brainstormen, ideeën op te doen, doelen en visie voor ogen stellen en in het tweede stadium hebben we zaken op papier gezet, uitgewerkt, bijgesteld en aangescherpt. We zijn intensief aan de slag gegaan met de vertaalsleutel en parafrasering van de kenmerken en hebben hier een grote slag geslagen. We zijn gaandeweg echt een team geworden en hebben elkaar durven uitdagen, bevragen en kritisch-opbouwende feedback durven te geven. Hoewel we niet alle kenmerken hebben kunnen behandelen en afronden, zijn we met zeven wél afgeronde toch ver gekomen. We hebben gekozen om de belangrijkste *Marks* te vertalen, degene die het meest basaal zijn. Kerklidmaatschap en tucht zijn hierbij helaas weggevallen. Het is in mijn ogen vrij ironisch dat ook juist *kerklidmaatschap* is weggevallen, omdat *9 Marks* ooit begon met een alarmerende situatie van ongezonde invloed van onbekeerde kerkleden... Ondanks dat we niet alle negen kenmerken hebben kunnen vertalen, hebben we ons met enthousiasme en toewijding toegelegd op de kenmerken die we wel hebben afgerond. We hebben elkaar hierin ook ruimte gegeven voor eigen inbreng, maar tegelijkertijd ook ondergeschikt gemaakt aan het gemeenschappelijke belang. Een voorbeeld hiervan is dat tijdens een bespreking de citaten van A.W. Pink uit de tekst zijn geschrap (de verantwoording voor deze keuze is opgenomen in het verantwoordingsdocument). De bezwaren die aangedragen werden, waren van dien aard dat ik ermee kon leven en ik zag ook in dat het voor het algemeen belang (de opdrachtgever) bevorderlijk was ze eruit te laten.

Persoonlijke ervaringen

Ik ben tijdens het tweede deel van het project nadrukkelijker aanwezig geweest. Mijn bijdrage bestaat uit het verwerken en vertalen van twee kenmerken en een aanzienlijk gedeelte van de verwerking van de vertaalsleutel met Arjen. We hebben inhoudelijk intensief gekeken naar elementen in *9 Marks*, deze naast de Nederlandse context gelegd en de vertaalsleutel opgesteld om het gangbaar te maken voor Nederlandse Baptistische gemeenten. Ik merk dat ik tijdens het proces nadrukkelijk bezig ben met theologische aspecten; de inhoudelijke kant boeit mij en dit resulteert soms in het erbij betrekken van informatie die misschien wel *interessant* is, maar niet *contextueel relevant*, waarmee ik bedoel dat iets in Nederland geen (belangrijk of groot) issue is. Dat is ook de reden dat er meerdere stukken die ik in de oorspronkelijk tekst had geplaatst, eruit gelaten zijn. Zo had ik bijvoorbeeld bij *The Gospel* een stuk over 'de heerschappij van Christus' ingevoegd, maar het had geen relevantie voor de Nederlandse context. Het gevaar dat ik er altijd meer in wil proppen dan goed of relevant is, geldt dus nog steeds! Wat ik soms wel wat vermoeiend vond, was dat ik op verschillende momenten het idee had voor de tachtigste keer hetzelfde op te schrijven. Maar het proces van analyseren, evalueren en conclusies trekken is erg leerzaam geweest en heeft ook een goede bijdrage geleverd voor de praktische toepassing naar het beroepsveld toe.

Ik ben blij dat in onze groep een dermate openheid en vertrouwensband was, dat ik ook de persoonlijke strubbelingen heb kunnen uiten en ik ben ook dankbaar dat deze 'genadig en barmhartig' zijn ontvangen. Ik heb met enthousiasme aan het project gewerkt en heb het niet willen missen. Bovenal ben ik dankbaar dat wij met ons project een product mogen aanleveren dat de gemeente van Jezus Christus zal opbouwen, om het inderdaad – in Devers idioom – *de weerspiegeling van Gods glorie op aarde te laten zijn!*

Feedback van anderen

Laurens

Je hebt de laatste maanden je mening meer laten horen. Dat heeft vast ook te maken met de onderlinge vertrouwensband die gegroeid is. Ik realiseer me dat Jerry en ik als deeltijders anders in zo'n project staan dan voltijders. Daardoor zat jij vanaf het begin in een andere positie dan wij. Dat is niet meer dan logisch. Verder speelt je bescheiden karakter daarin

natuurlijk ook een rol. Maar in een team waarin onderling vertrouwen is, kom je wel tot je recht.

Ik herken wat je hierboven schrijft over het schrappen van voor onze context irrelevante theologische aspecten. Omdat ik jouw interesse in dergelijke thema's deel, begreep ik goed waar je het over had. Tegelijk was ik daardoor degene die wat inhoudelijke kritiek had. Je hebt dat goed opgepakt en hopelijk persoonlijk ook goed verwerkt. 'Kill your darlings' is namelijk een lastige bezigheid weet ik uit ervaring!

Ik kijk met veel genoegen terug op ons gezamenlijke uitje (met Arjen) naar Hamburg. Dat was toch wel een soort geestelijke halte in ons project. (Wat heeft die arme Jerry veel gemist!)

Arjen

Robert, zoals je in je verslag schrijft, hebben we de laatste maanden veel vooruitgang kunnen boeken. Dit heb ik ook gemerkt in jou inbreng in ons team; waar je in het begin niet altijd je gedachten met ons deelde, was je de laatste maanden veel duidelijker betrokken in onze samenwerking. Daarmee heb je denk ik een waardevolle inbreng kunnen geven aan ons project. Je zegt dat je regelmatig theologische thema's aanhaalt tijdens onze besprekingen, dit is iets wat ik herken. Ik denk dat dit inderdaad zowel jou kracht is als dat het soms je valkuil kan zijn. Door dergelijke thema's aan te halen zette je ons aan het denken of we er wat mee moesten. Soms bleek dit inderdaad het geval, maar soms waren het ook dingen die te ver van ons project afstonden en die dus niet direct relevant waren.

Zoals ik al in mijn eigen procesverslag heb verwoord, heb ik de samenwerking die we de afgelopen weken met zijn tweeën hebben gehad zeer gewaardeerd. Ik denk dat we elkaar hebben kunnen aansporen om gedisciplineerd door te werken en dat we elkaar scherp hebben kunnen houden door kritisch naar elkaars werk te kijken. Bedankt voor je inbreng hierin!

Jerry

Je beschrijving over je eigen functioneren klopt met de werkelijkheid zoals ik dat heb beleefd. Het was prettig om te merken dat de twee kenmerken uiteindelijk zwart op wit kwamen te staan, zodat we feedback konden geven. Er bleken ook persoonlijke zorgen te zijn en ook dat was prettig om te weten, in die zin, dat het voor mij verklaarde waarom je in het begin veel meer op de achtergrond was. Wat mij betreft speel je een volgende keer direct open kaart, zodat teamleden direct weten wat ze van je kunnen en mogen verwachten. Hoewel ik snap dat dat spannend kan zijn, denk ik wel dat je dat verplicht bent bij een soortgelijke opdracht. Inhoudelijk hebben we best wat vraagtekens bij jouw kenmerken gezet, maar je reageerde hier volwassen op. Er zijn aanpassingen gedaan, waardoor de kwaliteit omhoog is gegaan. Verder hoop ik dat je echt stappen mag gaan zetten om je persoonlijke zorgen aan te pakken. Stel dat niet uit, want het lijkt me vermoeiend om deze last steeds mee te nemen. Ik hoop dat je dit niet als belerende feedback ziet, maar eerder om op te bouwen.

Jerry Thuis - 30/03/2012

Eigen rol en functioneren

Rol binnen het groepsproces

In dit project ben ik als laatste aangeschoven. Ik was enthousiast geworden door de opmerkingen van Laurens over het project. Met name de beweging en de theologie van het New Calvinism heeft mijn bijzondere interesse. Toen ik hoorde dat er al een grove opzet was van een opdrachtgever die verlangde naar een bepaald soort praktisch product, was ik al snel overgehaald om mee te werken. Om op dezelfde hoogte te zijn als de overige leden van de groep heb ik toen vrij snel de scriptie van Marijn en het boek van Dever doorgenomen. Vanaf dat moment kon ik beter meepraten in de groep. In het najaar hebben we verschillende bijeenkomsten gehad met de opdrachtgever. Ik zag mijn rol toen vooral als

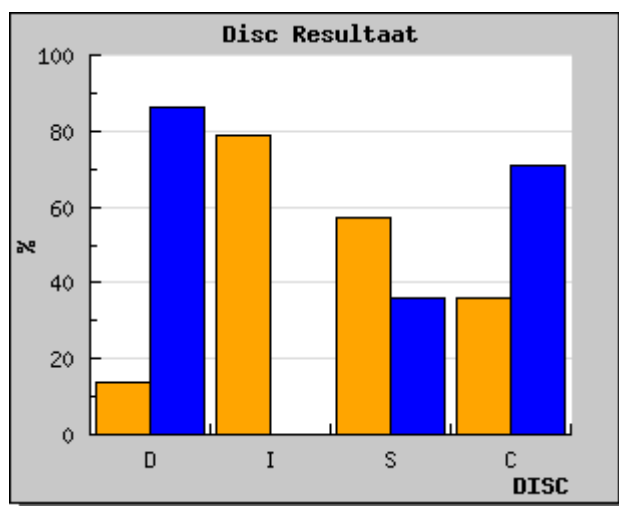
vragensteller (ik ben vrij kritisch ingesteld). Wat willen de S5B nu precies? Wat wordt er van ons verwacht? Kan ik daar nog steeds bij aansluiten? Gelukkig bleek er veel ruimte om te overleggen en om gedachten uit te wisselen. Inmiddels ben ik nog steeds enthousiast en geloof ik dat we een zinvol eindproduct kunnen neerzetten als groep. Ik geloof dat ik ook initiatieven neem om te komen tot dat eindproduct. Misschien dat ik daarin soms wat te snel ben en andere leden wat voor de voeten loop, maar die feedback heb ik nog niet terug gekregen.

Mijn DISC profiel herken ik dus grotendeels wel terug in het samenwerken binnen deze projectgroep. Ik ben optimistisch en enthousiast (soms misschien wat overmoedig als ik de normen van de CHE wat uit het oog verlies?). Ik vind het leuk om contacten te onderhouden met de opdrachtgever en mijn medestudenten. En volgens mij ben ik een vrij stabiele kracht binnen het team. Men weet wat men aan mij heeft. Ik kan overigens niet zo goed tegen veranderingen (zie ook D-score) en dat merk ik ook in de extra verdieping die nodig is om te komen tot een goede vertaalsleutel. Ik had daar niet echt op gerekend en, hoewel ik de waarde er van zie, ik ben ook niet echt gemotiveerd om daar heel veel tijd in te steken, omdat het niet bij mijn verwachtingen past van dit project. Gelukkig zijn we een team van studenten en kunnen we taken verdelen.

DISC test

Meest: D:14% I:79% S:57% C:36%

Minst: D:86% I:0% S:36% C:71%

Hoge score Schaal D

- Werkt het best bij minimale leiding en controle
- Gedecideerd, direct, houdt ervan om leiding te geven op het werk
- Neemt uitdagingen gemakkelijk aan
- Geen probleem met veranderingen

Hoge score schaal I

- Over het algemeen optimistisch en enthousiast
- Een goede promotor en motivator
- Houdt van bewegingsvrijheid
- Beter in de grote lijnen dan in de details

Hoge score schaal S

- Afhankelijk en gedegen teamspeler
- Houdt van een stabiele en voorspelbare werkomgeving
- Vriendelijk en werkt om met collega's op te trekken

Hoge score schaal C

- Een analytisch persoon die ervan houdt om met details te werken
- Houdt ervan om daar te werken waar kritisch denken wordt vereist
- Een plichtsgetrouwe persoon met een goed ontwikkeld vermogen om goed en kwaad te onderscheiden

Mijn functioneren en belangrijkste bijdragen

Ik ben (redelijk) tevreden over mijn functioneren en bijdragen in deze groep. Wat me irriteert is het feit dat ik als deeltijder heel moeilijk extra tijd kan vrijmaken voor deze studie en het afstuderen. Echtgenoot, vader van een groot gezin, baan in het onderwijs en student zijn vraagt een hoop gepuzzel. Omdat ik vrij perfectionistisch ben ingesteld kan ik mijn werk zelden goed genoeg doen. Dat frustrereert mij ook in dit project, omdat ik graag meer tijd zou willen hebben om bijv. meer hoofdstukken te parafraseren van 9Marks. Zodat er straks een product ligt wat af is.

Tijdens de samenkomsten met de opdrachtgever heb ik actief meegedacht met het formuleren van een probleemstelling en deelvragen. Op een verdere uitwerking door Laurens en Arjen heb ik toen ook weer feedback gegeven. Samen met Laurens heb ik toen ook het contact onderhouden met de CHE (Saskia van Peer, Teus van de Lagemaat en

Henk Bakker). Dit waren geen spannende zaken, eerder regelzaken, zoals formulieren inleveren en het inschrijven bij een coach. Maar het moest wel gedaan worden. Ik heb mijn best gedaan om hier een beetje achteraan te zitten, zodat dit voor elkaar was. Bij het presenteren van ons plan aan de klas moest ik verstek laten gaan i.v.m. het leiden van een trouwerij.

Verder heb ik vrij snel in 2012 een kenmerk (Visie op Bekering) geparafraseerd, waarbij ik heel dicht bij het origineel ben gebleven van Dever. Doordat ik dit redelijk snel in de groep had gegooid riep dat weer vragen op bij de andere leden. Is dit de bedoeling? Welke vrijheid mogen/ moeten we zelf nemen? Doen we recht aan de Nederlandse context? Het positieve effect was dat hierdoor een gesprek op gang kwam binnen de groep en uiteindelijk ook met de opdrachtgever en de projectcoach. Het negatieve (?) effect is dat we gedwongen zijn om ook een tekst te schrijven waarin we verantwoording afleggen voor de gemaakte keuzes. Hier had ik niet heel veel zin in, in die zin, als het heel veel extra werk zou leveren en daardoor het eigenlijke eindproduct niet af zou komen. Dus ik begrijp dat die verantwoording er moet komen, maar ik hoop dat het niet een heel groot deelonderzoek op zichzelf hoeft te zijn.

Ik ben tevreden over mijn bijdrage in het onderhouden van de onderlinge contacten. We wonen allemaal ver bij elkaar vandaan, dus veel communicatie gaat per email. Doorgaans reageer ik vrij snel op email en geef ik antwoord op de vragen. Zo heb ik ook met James Kennedy goed email contact gekregen en kon ik vrij snel een afspraak inplannen met de groep bij hem thuis. Als groep hebben we toen vragen bedacht en die zijn opgestuurd naar Kennedy. Tijdens het interview zelf stelde ik ook vragen en vroeg ik ook door als het mij niet helder genoeg was. Misschien dat ik daardoor geen ruimte heb gegeven aan andere groepsleden die ook vragen wilde stellen? Het interview had ik opgenomen en online beschikbaar gesteld voor de andere leden van de groep.

Wat ik verder heb ondernomen is het bestellen van aanverwante literatuur en het bestuderen daarvan. Er moet een hoop gelezen worden om wat meer inzicht te verkrijgen in de thema's van Dever! Hoewel de groep hier niks van meekrijgt ben ik op die manier wel betrokken bij ons eindproduct. Ik heb het idee dat ik langzaam aan wat meer visie krijg voor de thema's die Dever aansnijdt in zijn boek. Over veel dingen weet ik gewoonweg nog erg weinig.

Waar ik wellicht kritische feedback in zal krijgen is het feit dat ik (te) graag wil gaan voor het eindproduct en de weg er naar toe af en toe uit het oog verlies. Mijn DISC-profiel geeft ook aan dat ik ga voor de grote lijnen, de details interesseren mijn niet bijzonder veel. Misschien vooral de formele eisen van de CHE (?). Verstandelijk begrijp ik zeker wel dat deze belangrijk zijn. Toen ik begin 2012 de planning maakte voor de groep (en de nota Afstuderen nog eens goed doornam) kwam ik er ook achter dat het heel behulpzaam werkt. Een planning geeft overzicht en lucht. Weten waar je aan toe bent werkt veel beter. Maar het zit niet in mijn aard om daar veel mee bezig te zijn. Het is niet mijn sterkste kant om dit in het oog te houden. Gelukkig zijn er ook anderen in de groep, zoals Arjen, die hier ook naar kijken en op letten.

Welke rol speelt dit afstudeerproces voor mijn leerproces?

Het werken in een groep vind ik niet echt meer spannend. Dat hebben we al vaker gedaan, op school en op mijn werk. Dat ik daarin bevestigd wordt in mijn sterkere en zwakke kanten laat een klein beetje zien dat ik inmiddels een beetje weet wie ik ben en wat ik (niet) kan. Ik voel me vrij om kritiek te geven over het verloop van het groepsproces. Dat heb ik ook al een paar keer gedaan (in de Pijler) en tijdens ons laatste overleg op de CHE. Daarin heb ik de afgelopen jaren wel geleerd om sneller uit te spreken als ik dingen moeilijk of vervelend vind. Die ruimte wil ik ook echt geven aan de andere leden. Mijn visie en werkwijze is ook maar beperkt.

Waarin ik het meeste leer, denk ik, is het bestuderen van verschillende literatuur de afgelopen maanden. Als bekeerde heiden ben ik me pas recent gaan interesseren voor de theologie en kerkgeschiedenis. Langzaam aan merk ik dat ik me thuis ga voelen binnen het vakjargon van de theologie en dat ik mijn eigen mening kan vormen over verschillende zaken. Hetzij nog bescheiden, maar het begin is er. De Reformatie heeft in ieder geval meer betekenis voor mij gekregen en na deze opleiding zijn er voldoende thema's, boeken en theologen waarin ik me graag meer zou willen verdiepen. Dat is voor mij echt pure winst.

Feedback van anderen

Arjen

Jerry, je beschrijft je rol in het groepsproces zoals je ook functioneert binnen onze groep: eerlijk en zonder omhaal van woorden. Hoewel ik soms moeite heb met je directe manier van communiceren (wat denk ik komt door mijn wat meer diplomatieke manier van communiceren), waardeer ik je openheid erg en ik doe er ook graag mijn voordeel mee wanneer ik het met je eens ben. Ik denk dat je terecht beschrijft dat jij regelmatig de (kritische) vragensteller bent tijdens onze besprekingen (met name in de beginfase en tijdens de eerste bespreking met Henk Bakker). Jouw doelgerichtheid en snelle manier van werken tijdens dit project is een zeer sterke eigenschap en helpt ons om door te pakken. Tegelijkertijd ben ik wel van mening dat je te veel binnen een korte tijd wilt en dat een grondigere aanpak de inhoud van onze vertaling meer recht zal doen (maar dat is inmiddels wel bekend).

Laurens

Heel herkenbare evaluatie! Ik waardeer je kritische geest en je directe stijl van communiceren. Je weet van aanpakken. Je staat ook open voor feedback, dat werkt prettig bij teamwork! Qua ideeën over het project zitten we ongeveer op dezelfde lijn. Ik bewonder ook de enorme inhaalslag die je gemaakt hebt met het je inlezen van de relevante literatuur. Ik zou je bijna een beetje willen temperen in je enthousiasme voor het new calvinisme en de puriteinse literatuur, maar ik vertrouw erop dat je een goede balans weet te bewaren tussen deze theologie, andere stromingen en de (soms wat weerbarstige) dagelijkse praktijk van het christenleven met al zijn bezigheden!

Robert

Jerry, ik moet zeggen dat ik waardering heb voor de manier waarop je als 'pas bekeerde heiden' bij ons in de groep aanwezig bent. Je hebt meerdere malen aangegeven dat je met knelpunten te maken hebt (werkomstandigheden, gezin etc.) en dat dit tot de nodige improvisatie leidt. Ik merk tijdens besprekingen ook dat je voor jezelf dingen helder wilt hebben door expliciet dingen te vragen of na te gaan; je blik is gericht op het eindproduct en ik zie je bezig zijn met de vraag hoe je zoveel mogelijk rendement uit het proces kunt halen. Zoals ik ook bij Laurens heb opgemerkt, is het een spanning tussen enerzijds een kwalitatief goed product afleveren en anderzijds zo efficiënt mogelijk met je tijd omgaan. Je laat inderdaad helder merken als jij je ergens aan irriteert en legt dat ook in de groep neer.

15/06/2012

Het afstudeerproject is aangekomen in de afrondende fase. Wat ben ik daar blij mee! Ik moet zeggen dat de dreiging van de oneerlijke boete voor 'langstudeerders', zoals ik, toch meer invloed op mij heeft dan ik dacht. Maar gelukkig lijkt het er nu op dat we toch op tijd afstuderen. We zijn wel wat uitgelopen qua tijd, want de planning was om de twee ronde mee te gaan, maar het is anders gelopen. Dat kwam volgens mij doordat we toch meer tijd nodig hadden om elkaars werk te beoordelen. We hebben daar nog twee volle vrijdagen aan gezeten en uiteindelijk namen we nog een week de tijd om alle kenmerken te herzien, voordat we het opstuurden naar Laurens voor de eindredactie. Maar het was goed om hier

de tijd voor te nemen. Er zijn daardoor echt inhoudelijk verbeteringen aangebracht in alle kenmerken, hoewel in de één wat meer dan de andere.

Persoonlijk ben ik tevreden over mijn bijdrage aan het proces en de totstandkoming van ons werkboek. De afgelopen weken heb ik concreet mijn kenmerk over leiderschap uitgewerkt en ben ik verder gegaan met de popularisering van ons afstudeerproduct. Heb ik ook nog de moeite genomen om contact te leggen met Mark Dever zelf, maar helaas ter vergeefs. Ik heb wel persoonlijk email contact gehad met een ouderling en een personal assistent van Dever, maar om onbegrijpelijke redenen hebben ze niet meer gereageerd op een online aanvraagformulier om te spreken met Dever. Elke maand komen ze met een commissie bij elkaar om te beoordelen of ze op uitnodigingen ingaan en geven ze feedback aan de aanvrager. Hoewel ik dat begin mei had aangevraagd, na wat mail over en weer, hebben ze daar nooit op gereageerd. Dat vind ik wel slordig en jammer. We hadden graag wat kritische vragen willen stellen aan deze Amerikaanse gemeenteopbouw specialist. Want doordat we zijn hoofdstukken opnieuw hadden bestudeerd en aangepast, kwamen we er toch achter dat we het lang niet altijd met zijn argumenten eens zijn. Ook vonden we zijn redeneren niet altijd logisch. Dus daar hadden we zeker vragen over willen stellen.

Mijn grote leerpunten zijn o.a. dat ik de lat niet te hoog moet leggen. Ik had bijvoorbeeld aan het begin van dit project het idee dat we veel sneller het geheel konden uitwerken. Maar dat is toch anders gelopen. Deels omdat je met meerdere personen werkt en je daardoor met verschillende werkstijlen te maken hebt. Deels omdat sommige onderdelen van het proces (zoals de feedbackmomenten in Rotterdam en Lelystad) gewoon om meer tijd vroegen dan ik had gedacht. Verder had ik gehoopt dat we alle thema's uit 9Marks konden overnemen naar de Nederlandse context, maar dit bleek ook niet te lukken. We moesten meer aandacht schenken aan criteria om onze keuzes te verantwoorden. Hoewel ik dat natuurlijk begrijp, je kunt niet zomaar wat roepen, vind ik het toch jammer dat we straks een paar kenmerken hebben laten liggen. Als de opdrachtgever echt wat wil doen met ons werk, dan zullen ze een aantal studenten moeten ronselen om de klus definitief af te ronden. Tot slot had ik gehoopt om van twee of drie kenmerken een rap track te maken. Ook dat is niet gelukt, maar dat zag ik al vrij snel in en ik kan daar mee leven. Ik was te opportunistisch aan het begin, maar het maken van een dergelijke track kost meer tijd. En ook hierin ben ik afhankelijk van een vriend die de muziek maakt en zijn studio beschikbaar stelt. Wat ik echter een leuke opsteker vind, is dat ik een andere kennis bereid heb gevonden om een videoclip te schieten bij onze track. Want de track moet verschijnen op de website (en youtube natuurlijk) van de Sola5Baptisten, dus ik had er een redelijk flitsende Keynote presentatie bij gemaakt. De luisteraar kon dan ook de tekst meelezen, want het rappen gaat soms best snel. Toen ik deze Keynote echter aan een vriend liet zien die regisseur en video editor is bij de EO kraakte hij mijn werk gelijk af. Hij moedigde me aan om een videoclip te laten schieten, waarmee je veel pakkender de boodschap ten gehore kan brengen aan een breder publiek. Inmiddels zijn daar ook semiprofessionele kennissen bereid toe gevonden om dat te maken. Begin juli wordt de videoclip geschoten en eind juli zal het beschikbaar zijn voor onze opdrachtgever. Dit vind ik erg leuk!

Mijn tweede leerervaring is dat samenwerking vraagt om flexibel zijn. Hoewel ik dat wel enigszins ben, heeft dit project er wel toe bijgedragen dat ik daar opnieuw mee geconfronteerd ben. Ik noemde eerder al de verwachtingen bij het samenwerken en de verschillende werkstijlen.

Ten derde heb ik afgelopen weken geleerd om heel gedisciplineerd met mijn tijd om te gaan, hoewel het altijd beter kan. De combinatie van een gezin met vijf kinderen, een baan in het VO, af en toe preken en afstuderen is een hele pittige geweest. Nog steeds. Mijn werkdagen bestaan sinds januari uit: vroeg opstaan, werken, thuiskomen en kinderen verzorgen, klein beetje huishouden en van 21.00 uur tot laat studeren. Regelmatig krijg ik vragen van vrienden en omstanders of ik niet al overspannen ben. Gelukkig niet, hoewel ik wel echt moe aan het worden ben. Maar het is wel leuk om te merken dat ik discipline kan hebben betreft mijn tijdmanagement, omdat ik meestal niet zo een goede planner ben. Ik werk veel meer intuïtief dan planmatig. Maar ook hierin heb ik dus mogen leren (met effect). Het moet

gezegd worden dat ik hier in ook een stuk genade ervaar van God en mijn vrouw. Mijn dank aan Hem en haar zijn groot.

Feedback van anderen

Laurens

Jerry, ik wist uit een vorig project wat het was om met jou samen te werken. Helemaal aan het begin vroeg ik me af of je wel 'young, restless and reformed'⁹ genoeg was om voor 9Marks te gaan, maar je hebt me helemaal overtuigd! Je stijl van communiceren is heel direct en daar voel ik me goed bij Thuis. Die houding zorgt ervoor dat je van je hart ook geen moordkuil maakt en opbouwende kritiek zonder omwegen uit.

Je bent absoluut ijverig geweest in het afronden van je 2 kenmerken, de contacten met Kennedy e.a., het actief deelnemen aan vergaderingen en het werken aan de rap. Je bent gedreven in wat je doet en bezighoudt.

Ik vind het bijna jammer dat ons project in de afrondingsfase gekomen is! We zouden wat mij betreft zo nog een poosje samen kunnen werken aan een dergelijk project. Ik ben benieuwd wat jouw rol of functie in de kerk gaat worden. Misschien eerst even een pas op de plaats om tot rust te komen. Je bovenstaande dagplanning baart me wel een beetje zorgen; denk je nog een beetje aan jezelf, vrouw en kinderen? (Ik weet het, dat geldt net zo goed voor mij. ☺)

Robert

Jerry, je verslag verwoord helder dat je actief betrokken was bij ons project en dat je inderdaad een originele, creatieve inbreng hebt gehad. Wat ik van de rap heb gehoord, zat die aardig professioneel in elkaar! Je wilde echt iets inbrengen in en bereiken met het project en hebt goed de tijd in de gaten gehouden. De onderlinge samenwerking in de groep is goed geweest en dat is ook de reden dat we dingen opbouwend kritisch kunnen verwoorden, hetgeen je ook gedaan hebt. Je bent een betrouwbare werkpartner gebleken die plezier had in zijn uit te werken onderdelen, waarbij ook met recht gezegd kan worden dat je echt iets stevigs hebt neergezet!

Arjen

Jerry, zoals uit de verschillende procesverslagen blijkt, was jij vaak degene die het eerste was met het afronden van bepaalde onderdelen. Je werktempo heeft me meerdere malen verbaasd, zeker als ik het in combinatie zie met alle taken die je ook nog eens doet naast school. Ook je creatieve inbreng die zich met name uitte in de raptrack vind ik erg leuk. Het laat zien dat je een veelzijdig persoon bent. Ik heb onze samenwerking en het feit dat ik je heb mogen leren kennen erg gewaardeerd. Natuurlijk hadden we ook onze meningsverschillen, maar zoals eerder gezegd waren deze inhoudelijk van aard en ik denk dat we er uiteindelijk goed uitgekomen zijn en volgens mij geeft dat aan dat onze samenwerking goed was.

⁹ Zie <http://www.christianitytoday.com/ct/2006/september/42.32.html>

Inhoudelijke verantwoording

Algemeen

De probleemstelling die wij met betrekking tot dit onderzoek hebben geformuleerd is als volgt: *“Hoe kunnen wij voor de Sola 5 Baptisten de principes uit Devers boek ‘9Marks’ vertalen naar de Nederlandse context en hoe kan de S5B deze inzetten als gemeenteopbouwmodel voor Baptistische gemeenten in Nederland?”*.

Omdat wij voor het ontwikkelen van pilot-materiaal gebruik hebben gemaakt van een Amerikaans concept, was het van belang om te onderzoeken welke typisch Amerikaanse elementen hierin verwerkt zitten en in hoeverre deze herkenbaar (of: praktisch aantoonbaar) aanwezig zijn in Nederland; als we dit niet hadden gedaan, dan zouden de Sola 5 Baptisten deze ook niet effectief in kunnen zetten als gemeenteopbouwmodel. We hebben de kenmerken afzonderlijk bestudeerd en hierbij hebben we er soms voor gekozen zaken weg te laten, omdat we van mening waren dat deze in de Nederlandse context geen toegevoegde waarde zouden hebben. Om dit goed te kunnen onderzoeken en onderbouwen hebben we een vertaalsleutel gebruikt, waarvan we de rol binnen het project nog zullen toelichten.

We hebben besloten om het hoofdconcept van de *9 Marks* niet te veranderen, we hebben dus vastgehouden aan negen kenmerken. De redenen hiervoor hebben we verantwoord in het document van de vertaalsleutel, met name in de inleiding. We hebben ervoor gekozen de kenmerken uit te werken in een parafrasevertaling, die we tevens hebben verwerkt in de vorm van een werkboek, waarbij ook vragen en aanbevolen literatuur zijn opgenomen. Dit alles met het doel om de Sola 5 Baptisten materiaal in handen te geven waarbij Bijbels gefundeerde aspecten voor een gezonde gemeente worden geschetst, zonder dat het allemaal knip- en plakwerk is. Het is dus geen kant-en-klaar spoorboekje om te zien hoe je alles tot in detail moet aanpakken, maar een grondige doordenking van Bijbelse principes waarin we met name kerkleiders handvatten hebben willen geven om het een invulling te geven binnen de gemeente waarin zij functioneren.

Rol vertaalsleutel binnen het project:

De vertaalsleutel heeft binnen ons project een belangrijke rol gespeeld en onze opdracht kon ook niet worden uitgevoerd c.q. afgerond zonder het hanteren hiervan. In dit document hebben we de essentiële verschillen tussen de Amerikaanse en de Nederlandse context benoemd, waaronder *Expository Preaching*, *accountability*, *inzet in de gemeente*, *heiliging* en *leiderschap*. Met name in de verantwoording van onze keuzes bij het schrijven van het werkboek speelt de vertaalsleutel een belangrijke rol. Het is de hermeneutische lens waarmee we hebben gekeken naar de vertaalslag van de Amerikaanse naar de Nederlandse context en in het bijzonder van de gemeente van Mark Dever naar de achterban van de Sola 5 Baptisten. Voor wat betreft de verantwoording en nuances van de inhoudelijke keuzes per kenmerk, verwijzen wij de lezer naar het vervolg van dit document.

Werkboek voor de 9 kenmerken

Algemene keuzes met betrekking tot de 9 kenmerken

9 Marks kunnen we bestempelen als een beproefd concept. De Sola 5 Baptisten hebben namelijk vorig jaar aan Marijn Vlasblom de ruimte geboden om voor zijn afstudeeronderzoek ter plekke te mogen zijn (in CHBC Washington D.C.); daar heeft hij kunnen proeven aan de praktische uitwerking van *9 Marks* in Capitol Hill Baptist Church. Op dit onderzoek hebben wij vanuit onze opdrachtgever verder gebouwd door te onderzoeken of *9 Marks* op een gepaste wijze in de Nederlandse context gebruikt kan worden, omdat men aanvoelde dat er elementen in zitten die kunnen bijdragen aan de opbouw van baptistische gemeenten in Nederland. Aan de andere kant doorzag men ook dat het elementen bevat die in Nederland anders liggen (bijvoorbeeld *leiderschap*). Deze elementen hebben we getracht te onderzoeken aan de hand van onze *vertaalsleutel*.

In de eerste paar momenten van overleg met de opdrachtgever hebben we gekeken hoe we een passend vervolg konden geven aan het verslag en de bevindingen van Marijn. Daarbij werd in eerste instantie de mogelijkheid tot het met elkaar vergelijken van gemeenteopbouwmodellen geopperd. Dit leek ons geen verstandig idee, omdat we dan geen recht zouden doen aan het werk dat Marijn heeft verricht. We hebben er bewust voor gekozen ons te concentreren op het concept van *9 Marks*.

De eerstvolgende bijeenkomst na het nemen van deze beslissing hebben we (als studenten) alle vier nagedacht over de indeling van de *Marks*. Moeten we het bij negen laten? Moeten we ze allemaal laten staan? Moeten we elementen verwijderen of er juist bij voegen? Een voorbeeld hiervan is de visie op Israël, die niet door Dever wordt genoemd (een over het algemeen onderbelicht onderwerp in het 'New Calvinism'). We hebben besloten het wel te benoemen, maar dan in het hoofdstuk onder *Bijbelse theologie*, omdat dat over God gaat – en Israël is het teken van Gods verkiezing en trouw.

We wilden geen nieuwe kenmerken apart erbij voegen, omdat we enerzijds zo dicht mogelijk bij het concept van Dever wilden blijven (in de inleiding van de vertaalsleutel hebben we toegelicht waarom we dit de beste keuze vonden) en anderzijds aan de tijd moesten denken; we hebben omwille van de tijd uiteindelijk ook niet alle negen kenmerken uitgewerkt, maar zeven. Hieronder zullen we per kenmerk toelichten welke keuzes we in meer specifieke zin hebben gemaakt.

Keuzes per kenmerk

Kenmerk 1 – Bijbelverklarende prediking

Volgens Mark Dever is dit eerste kenmerk het kenmerk waarmee de rest staat of valt. Omdat Expository preaching als homiletisch model in Nederland weinig bekendheid geniet, leek het ons belangrijk om dit thema goed en helder uit te werken. We hebben daarom meerdere definities en omschrijvingen van Bijbelverklarende prediking van verscheidene toonaangevende auteurs op dit gebied toegevoegd aan de tekst van Dever. Daarbij zijn een aantal citaten opgenomen van de weinige Nederlandstalige artikelen over dit onderwerp, één van drs. Paul Waterval (CGK) en een paar uit een artikel van Oscar Lohuis, bestuurslid van de Sola 5 baptisten. Met het noemen van deze auteurs proberen we het onderwerp zo goed mogelijk in de Nederlandse context te plaatsen.

In de inleiding is het belang van een diepgaande Bijbelse prediking in het kader gezet van de crisis in de kerk zoals Wim Dekker die heeft verwoord in zijn veelgeprezen boek 'Marginaal en missionair'.¹⁰ Daarmee is niet alleen aangegeven hoe relevant dit onderwerp is voor een gezonde gemeente, maar wordt ook duidelijk hoe we op dit terrein als baptisten in lijn staan met het Sola Scriptura van de Reformatie. Het Woord van God moet (weer) centraal staan in de eredienst, een heel reformatorische notie. Door het citeren van vraag en antwoord 65 van de Heidelbergse Catechismus wordt eveneens gelinkt aan de Reformatie en eventuele lezers met een reformatorische achtergrond.

Zoals gezegd is Bijbelverklarende prediking in Nederland niet zo bekend als in Amerika, hoewel het daar ook lang niet overal gebruikelijk is. Binnen de stroming van het *New Calvinism* – zoals bij mannen als John Piper, John MacArthur of Mark Dever zelf – is het de gangbare manier van preken, maar daarbuiten komt het in veel mindere mate voor. James Kennedy gaf in ons interview met hem aan, dat hij het fenomeen vanuit zijn tijd in de VS wel kende, maar het hier in Nederland niet of nauwelijks tegenkomt. Kennedy meent dat dit in reformatorische kerken te maken heeft met een confessionele inslag; de specifieke boodschap moet worden gezien binnen een breder kader van de belijdenis. Predikanten zouden daarom minder geïnteresseerd zijn in de tekst zelf. Terwijl juist een intense betrokkenheid op de tekst zelf een voorwaarde is om Bijbelverklarend te preken.

Dever zet Bijbelverklarende prediking in 9Marks tegenover thematische prediking, een vorm van preken die we in Nederland veel tegenkomen in evangelische en baptistengemeenten.

¹⁰ Dr. Wim Dekker, *Marginaal en missionair. Kleine theologie voor een krimpende kerk*, Boekencentrum (2011).

Dit eerste kenmerk zal door de achterban van de Sola 5 baptisten als een correctie op veel huidige prediking ervaren worden.

Bijbelverklarende prediking vraagt een gedegen voorbereiding en daarvoor is tijd nodig. Voorgangers zullen aan de preekvoorbereiding prioriteit moeten geven. Dat vraagt in onze tijd waarschijnlijk voor veel sprekers een omslag in de manier waarop ze hun werk doen. Misschien dat goede voorbeelden van Bijbelverklarende prediking de beste stimulans zijn om toch voor deze vorm van preken te kiezen. Daarom hebben we in onze vertaling van 9Marks een link gelegd met de bredere beweging van het New Calvinism in de VS. Met het noemen van namen als John Piper, J.I. Packer, Martyn Lloyd-Jones en John MacArthur willen we de lezer stimuleren om preken van dergelijke voorgangers te beluisteren of te lezen. Het gaat daarbij niet om een slaafse kopie, maar om het ontdekken van een manier van preken waarbij het Woord van God zoveel mogelijk uitgangspunt is voor de preek.

De vragen zijn zo gesteld, dat ook lezers die geen voorganger zijn er mee uit de voeten kunnen. De laatste drie vragen zijn bedoeld om voorgangers te helpen om hun eigen preken onder de loep te nemen en de kwaliteit daarvan zo mogelijk te verhogen.

Voor de literatuur waren we voor wat betreft dit onderwerp vooral aangewezen op de Engelstalige wereld. Vooral het boek van Bryan Chapell, *Christ Centered Preaching*, vinden we waardevol en is daarom in de tekst veel geciteerd.

Kenmerk 2 – Een Bijbelse visie op God

Naast dat we überhaupt de hoofdlijnen van het boek van Dever wilden volgen, gaf ook de vertaalsleutel weinig aanleiding om hele drastische dingen te veranderen aan dit kenmerk. In het interview met James Kennedy kwam naar voren dat excessen in het vormen van een eigen beeld van God in Nederland waarschijnlijk wat minder voorkomen dan in Amerika. Dat neemt niet weg dat de houding om ons Godsbeeld aan te passen op onze behoeften nog steeds aanwezig is in Nederland en dat er zowel in Nederland als in Amerika een tendens gaande is dat dit groeit. Daarom hebben we gewoon vastgehouden aan het format van Dever. Wel willen we hier benoemen dat we zijn aanpak van dit kenmerk niet altijd even sterk vonden. Hij benoemt vijf eigenschappen van God, maar in de paragrafen waarin hij ze beschrijft gaat het niet altijd direct heel specifiek over die eigenschap van God. Dit is waarschijnlijk het geval omdat Dever het aan de hand van de voortgaande openbaring van de Bijbel beschrijft, hoewel hij dat niet specifiek benoemt. Volgens ons zouden er veel meer eigenschappen van God benoemd kunnen worden bij dit kenmerk, maar we begrijpen tegelijkertijd ook wel weer dat uitgewerkte dogmatiek niet echt past binnen een gemeenteopbouwboek. Omwille hiervan en omwille van de tijd hebben we ervoor gekozen om het format van Dever aan te houden en er niet al te drastische veranderingen op aan te brengen. Een aantal details hebben we wel aangepast, die zullen we hieronder benoemen.

Ten eerste zijn dat de voorbeelden die er in de tekst worden genoemd. We hebben ervoor gekozen om deze enigszins bij de Nederlandse context te houden. In het geval van de eerste twee voorbeelden, die in de inleiding staan, is de link met de Nederlandse context volgens ons vrij snel gelegd. Het eerste voorbeeld komt van de website www.cip.nl en gaat over een evangelist die binnen de Nederlandse context waarschuwt voor het relativeren van de waarheid en de Bijbel. Het tweede voorbeeld is een stukje tekst van het Humanistische Verbond, dat zich uitspreekt tegen Goddelijke openbaring en alleen bouwt op menselijke bronnen van kennis en waarheid. Volgens ons schetst dit voorbeeld een goed beeld van hoe veel hedendaagse Nederlanders denken. Het derde en laatste voorbeeld staat in de laatste paragraaf en komt uit *De Christenreis* van John Bunyan. Nu is dit boek van oorsprong een Engels boek, maar door de geschiedenis heen is het vooral binnen de reformatische christenen in Nederland veel gelezen, waardoor het in christelijk Nederland voor veel mensen bekend is. Het is dus niet een puur Nederlands voorbeeld, maar we hebben ervoor gekozen om het voorbeeld van *The Chronicles of Narnia* te vervangen door dit voorbeeld omdat het iets dichterbij de Nederlandse context staat en omdat ze beiden bijna dezelfde lading hebben. Bij al deze voorbeelden zijn we van mening dat ze goed aansluiten bij de inhoud van het hoofdstuk, de eerste twee om te waarschuwen voor een foutieve omgang

met de waarheid, in het bijzonder de waarheid over God. En de laatste als aanmoediging om te vertrouwen op God, omdat er voor degenen die Hem vertrouwen iets ontzettend moois in het verschiet ligt.

Het tweede onderdeel waar we een andere invulling aan hebben gegeven, is het kopje *De God van de Bijbel is een kiezende God*. In zijn boek benoemt Dever ook wel dat God een kiezende God is, maar hij doet dit veel minder uitgebreid en hij creëert er niet een apart kopje voor. Op basis van de achterliggende literatuur (met name *The Pleasures of God* van John Piper en *According to Plan* van Graeme Goldsworthy) en op basis van het feit dat hij het zelf wel benoemt, zijn wij van mening dat het goed was om dit onderwerp wat uitgebreider te beschrijven en onder een kopje te benoemen. Daarnaast denken we dat dit onderwerp binnen de baptistische en evangelicale wereld vaak een ondergeschoven kindje is en dat het goed is om het weer op de kaart te zetten, als een gebalanceerde visie tussen het hypercalvinisme met de dubbele predestinatieleer enerzijds en stromingen waarin de keuze van de mens teveel overbelicht wordt ten opzichte van de soevereine en verkiezende God anderzijds. Daarnaast hebben we onder dit kopje vrij uitgebreid de verkiezing van het volk Israël uitgewerkt. Onder het kopje *'Algemene keuzes met betrekking tot de 9 kenmerken'* hebben we hier al kort iets over gezegd. We zijn van mening dat dit onderwerp in de Angelsaksische christelijke wereld en ook binnen het *New Calvinism* wel eens wat te weinig aandacht krijgt. Dit bleek onder andere uit het interview met Jeroen Bol dat in het verslag van Marijn Vlasblom¹¹ staat. Hij merkte op dat er weinig aandacht voor Israël was, wat ons ertoe zette om er eens over na te denken over welke plaats wij dit onderwerp willen geven binnen ons werkboek. Omdat we vinden dat een Bijbelse visie op God zowel vanuit het Oude als het Nieuwe Testament veel te maken heeft met de uitverkiezing van Israël als een volk voor Zichzelf, hebben we dit onderwerp er dus in verwerkt. Hierin hebben we getracht het op een gebalanceerde manier uiteen te zetten, waarin met name Gods verkiezing van het volk centraal staat. Daarmee geven we tegelijkertijd aan dat het een onderwerp is dat van belang is en dat we niet zomaar uit het oog moeten verliezen.

Als derde en laatste onderdeel waar we iets in veranderd hebben verwijzen we naar het begin van *De God van de Bijbel is een heilige God*. In deze paragraaf beschrijft Dever Gods heiligheid voornamelijk aan de hand van de zondigheid van de mens. Hij beschrijft dat deze zonde een verwijdering oplevert en dat er verzoening nodig is om deze op te heffen. Hier zijn wij het volledig mee eens en daarom hebben we dit ook laten staan, maar wij zijn wel van mening dat Gods heiligheid veel verder gaat dan dat alleen. Daarom hebben we ervoor gekozen om het eerste deel van deze paragraaf, met de beschrijving van Karl Barth en met het begin van Jesaja 6, toe te voegen. Hiermee hebben we Gods heiligheid in een breder perspectief proberen te zetten alvorens het specifiek zou gaan over alleen de zonde en Zijn afkeer daarvan. Ook de manier waarop God beschreven staat in de achterliggende literatuur (met name *Knowing God* van J.I. Packer, bijvoorbeeld de paragraaf *The Majesty of God*) gaven hier aanleiding toe.

Wat betreft de studievragen, de meeste ervan zijn uit de tekst zelf te halen en dus bedoeld als ondersteuning voor het lezen van het hoofdstuk en het onthouden en begrijpen ervan. Daarnaast geeft het een stukje verdieping aan de hand van een aantal specifieke Bijbelgedeelten die in de tekst ook worden aangehaald. De laatste vraag is wat persoonlijker van aard en heeft tot doel om de lezer tot denken aan te zetten met betrekking tot zijn/haar eigen leven en Godsbeeld. Het vertrouwen op God is uiteindelijk een zeer fundamenteel onderdeel van het christelijk geloof en daarom vinden we het van belang om de lezer er goed bij stil te zetten of hij/zij God echt vertrouwt; ook de tekst geeft hier aanleiding toe.

De aanbevolen literatuur bestaat uit de drie boeken die we als achtergrondliteratuur voor dit kenmerk hebben gelezen (dit zijn de boeken van Goldsworthy, Packer en Piper), deze boeken geeft Dever zelf in zijn boek ook aan als van belang voor dit onderwerp. Daarnaast een serie van een drietal boeken van Martyn Lloyd-Jones: *God de Vader*, *de Zoon*, *de*

¹¹ Vlasblom, Marijn, "9 Marks & de Sola 5 Baptisten." Bachelor scriptie (Christelijke Hogeschool Ede, 2011), 86-96.

Heilige Geest en de laatste dingen. Lloyd-Jones past qua gedachtegoed zeer goed binnen dat van de Sola 5 Baptisten en is tevens een zeer begenadigd schrijver over theologische onderwerpen. Binnen deze reeks beschrijft hij een aantal standaard theologische onderwerpen, wat dus goed aansluit bij een Bijbelse visie op God, hoewel Lloyd-Jones er veel uitgebreider op ingaat. Hetzelfde kan worden gezegd van Erickson en McGrath: in de beide genoemde werken worden er zeer uitgebreid een aantal theologische onderwerpen uiteen gezet. Hoewel deze twee theologen niet direct binnen het *New Calvinism* vallen (hoewel een aantal linken wel duidelijk zichtbaar zijn), denken we wel dat deze twee boeken zeer waardevol zijn voor het onderwerp en daarin een stuk verdieping kunnen geven. Omdat we het ook van belang vinden om dicht bij de Nederlandse context te blijven, hebben we ervoor gekozen om te verwijzen naar het boek van Kees van de Kooij en Gijsbert van den Brink, dat binnenkort uitkomt. We zullen het ongetwijfeld niet met alles wat ze schrijven eens zijn, maar toch kennen we deze twee theologen over het algemeen als Bijbelgetrouw en daarom verwachten we dat onze lezers zeker wat zullen hebben aan het bestuderen van dit boek. Ook gaan we ervan uit dat zij dit met een kritische blik zullen lezen en daarin het kaf van het koren zullen scheiden.

Kenmerk 3 – Het Evangelie

Voor dit hoofdstuk hebben we grotendeels de lijn van Dever aangehouden: de structuur is grotendeels gevolgd en hetzelfde gebleven; waar mogelijk zijn de kopjes één op één vertaald naar het Nederlands.

Tijdens het proces is middels overleg besloten een aantal zaken te schrappen vanwege het verschil tussen de Amerikaanse en Nederlandse context. Het betreft hierbij inhoudelijke beschrijvingen en punten naar aanleiding van het *Lordship*-debat, dat in de Amerikaanse context bekend is, maar in Nederland niet. Het leek ons daarom bij nauwkeurige beschouwing niet gepast om deze extra ballast mee te nemen in het inhoudelijke verhaal, hoewel wij ons er wel van bewust zijn dat het wel wezenlijke elementen van het Evangelie bevat en dat iemand als MacArthur terecht punten aansnijdt die soms genegeerd of zelfs ontkend worden. Maar het verhaal van Dever biedt op zichzelf al genoeg elementen die wijzen op het belang van zuivere evangelieprediking. Hij benoemt hiertoe vier punten die duidelijk maken wat het Evangelie *niet* is. Hij benoemt eerst vier veelgehoorde clichés, en stelt er vervolgens het Bijbelse getuigenis tegenover. Omdat deze clichés ook in Nederland herkenbaar zijn, hebben we deze in hoofdlijnen overgenomen.

Tegen het einde van het hoofdstuk tekent Dever het Evangelie op vier manieren: *Economisch*, *Relationeel*, *Juridisch* en *Militair*. Deze voorbeelden staan oorspronkelijk niet in aparte kopjes, maar we vonden deze illustraties dermate behulpzaam, dat we deze er apart hebben uitgelicht.

Hoewel Dever een apart hoofdstuk wijdt aan *wedergeboorte*, besteedt hij het laatste gedeelte van zijn hoofdstuk aandacht aan bekering en geloof. Het betreft hier een beknopte uiteenzetting van de *gewenste respons* op de evangelieboodschap. Hij duidt het Griekse woord voor bekering, *metanoia* en typeert hij het Bijbelse geloof. Omdat het evangelie een *verkondigende boodschap* is, waarin *nieuws wordt omgeroepen*, vraagt dit om een reactie en dit mocht dan ook niet ontbreken.

We hebben ervoor gekozen het hoofdstuk te beginnen met een korte uitleg van het Griekse woord *euangelion*, aan de hand van een beschrijving die John Piper geeft in zijn boek *God is het Goede Nieuws*. Dever begint zijn hoofdstuk immers ook met de typering dat het evangelie een goede boodschap is en zodoende sluit dat mooi op elkaar aan. Omdat we soms van mening zijn dat Dever minder accenten legt op bepaalde thema's, hebben we externe bronnen gebruikt die hier een nuttige bijdragen aan leveren. In *What Jesus Demands from the World* beschrijft John Piper helder wat het probleem van de zonde is en wat Jezus met Zijn dood en opstanding tot stand heeft gebracht. In dit boek wordt ook nader ingegaan op bekering en geloof. Ook John MacArthur heeft in zijn boek *The Gospel According to Jesus* over deze thematiek geschreven. Met dit alles hopen wij de lezer een evenwichtig en Bijbels beeld van het Evangelie te kunnen presenteren. De vragen zijn

toegespitst op de kernbegrippen die van belang zijn om het Evangelie te begrijpen, vooral in het licht van de bediening als voorganger of kerkelijk werker. We vinden het van belang dat zij deze kern voor zichzelf kunnen verwoorden en dat zij de Bijbelse terminologie en waarheid kunnen communiceren naar leden van de gemeente. We proberen mensen dus vooral mee te nemen in een reflectief proces.

Kenmerk 4 – Een Bijbelse visie op bekering

Voor dit hoofdstuk hebben we ook de lijn van Dever aangehouden, waarbij we ook gebruik hebben gemaakt van zijn kopjes in de tekst. Dit was het eerste kenmerk dat al vrij vroeg in het proces vertaald was. We bleven dichtbij de inhoud van Dever, wat leidde tot discussie in de groep. Dat was goed, want we kwamen uiteindelijk overeen dat deze manier van vertalen goed was, maar dat er ook vrijheid moest zijn om, naast voorbeelden, ook andere inhoudelijke accenten te leggen. In grote lijn hebben we bij dit hoofdstuk dus Dever vertaald, waarbij er soms gekozen is voor andere voorbeelden. Deze zijn soms wat recenter dan de voorbeelden van Dever zelf of ze spreken de Nederlander sneller aan. Het hoofdstuk beginnen we met twee markante figuren die de afgelopen jaren veelvuldig het wereldnieuws bereikt hebben; Barack Obama en Joran van der Sloot. Zij spreken direct tot de verbeelding wanneer het gaat om verandering. De president in wording maakte: 'Change? Yes we can!' tot een collectief Amerikaans mantra. Een aantal jaren later denkt een groot deel van het Amerikaanse volk er toch anders over. Onze eigen beruchte Joran staat symbool voor de verwende ontspoorde tiener die de slechtheid zelve aan het worden is. Toen er geruchten waren van een mogelijke bekering, werden blogs vol geschreven met cynische reflecties. We zijn er van overtuigd dat deze illustraties meer passen bij en indruk maken op de Nederlandse lezer.

Wat hebben we weggelaten in het vertalen? Kleine voorbeeldjes die Nederlanders minder zeggen, zoals een interview met een Amerikaanse basketballer. Of een citaat uit de New Hampshire geloofsbelijdenis. Dever reflecteert bij het laatstgenoemde ook op zijn eigen gemeente in Washington D.C. Dat is voor onze gemeente minder relevant en hebben we dus achterwege gelaten. Verder is Dever soms wat uitgebreid in zijn voorbeelden, bijvoorbeeld aan het einde van zijn hoofdstuk. Dan noemt hij best veel voorbeelden van christenen uit de geschiedenis die een duidelijke bekering hadden meegemaakt zoals Augustinus, Luther, Perkins etc. Hier hebben we ook wat voorbeelden achterwege gelaten, omdat het punt van de tekst dan wel gemaakt was. Een enkele andere keer was Dever wat summier en licht hij zijn punt niet toe. Bijvoorbeeld op blz. 101 met het noemen van het feit dat echte verandering door heel het N.T. zichtbaar is. Dan noemt hij drie teksten maar licht het verder niet toe. Daar hebben we gekozen om de voorbeelden uit die teksten wat toe te lichten, zodat het duidelijk is om welk verhaal het gaat en welke verandering.

Bij de vragen hebben we voor een deel vragen opgenomen die beantwoord kunnen worden door het lezen van de tekst. Maar ook een deel bestaat uit vragen die vragen om reflectie naar de eigen gemeente. Dat is ook de bedoeling van het idee van vragen stellen en beantwoorden; kijk naar de tekst, naar jezelf en de context waarbinnen je functioneert als mens en gelovige. We bevelen tot slot wat literatuur aan die kan helpen bij het nog beter verstaan van het proces van bekering. Whitney is een Amerikaanse geleerde in spiritualiteit. Hij heeft een geliefd boek geschreven (*Spiritual disciplines for the christian life*) dat veel wordt gelezen, maar daarnaast onderhoudt hij ook een interessante website vol met bronnen. Door deze toe te voegen geven we een modern handvat aan de lezer om zich verder te verdiepen.

Kenmerk 5 – Een Bijbelse visie op evangelisatie

We hebben ons in dit hoofdstuk in grote lijnen gehouden aan de opbouw en inhoud van 9Marks. Het is echter bepaald geen letterlijke vertaling; een aantal zinnen per paragraaf zijn geparafraseerd, zodat ze beter lopen in het Nederlands, de rest is ingevuld vanuit de Nederlandse context.

We zijn van mening dat het onderwerp evangelisatie in Nederland gevoeliger ligt dan in de VS. Recent is bijvoorbeeld het boekje 'Nooit meer evangeliseren' van Mark de Boer, directeur van Agapè, verschenen.¹² Daarin voert hij een pleidooi om evangelisatie niet op te vatten als het doen van acties (zingen op het station), maar als een manier van leven. Door autochtone Nederlanders wordt 'evangelisatie oude stijl' bijna altijd opgevat als een inbreuk op de privésfeer, een aantasting van de hoog gewaardeerde persoonlijke vrijheid.¹³ Christenen die zich 'schuldig maken' aan een dergelijke manier van evangeliseren komen voornamelijk uit een evangelische of baptistengemeente, voor een deel dus ook de achterban van de Sola 5 baptisten. Deze opvattingen over evangelisatie zijn de afgelopen decennia niet sterk veranderd, ondanks dat deze vormen weinig vrucht opleveren en steeds minder aansluiten bij een postmoderne cultuur.

Wel is de invoering van de Alpha-cursus op te vatten als een nieuwe weg. 'Het is moeilijk om één ander initiatief te bedenken dat zo'n onmiddellijk en duidelijk instrument van vernieuwing is geweest.'¹⁴ Ontstaan in de jaren '70 in de Holy Trinity Brompton kerk in Londen verspreidde de cursus zich in de jaren '90 snel over Engeland en andere delen van Europa. Volgens de website van deze cursus hebben in Nederland zo'n 195.000 mensen de cursus doorlopen.¹⁵ In het voetspoor van de Alpha-cursus volgden andere missionaire cursussen zoals de 'Emmaüs-cursus' (Op weg), 'Oriëntatiecursus Christelijk geloof' en recent 'Christianity Explored'. Volgens prof. dr. Wim Verboom zijn dergelijke cursussen een postmodern verschijnsel¹⁶; cursisten doen mee op basis van vrijblijvendheid.¹⁷ Met deze cursussen worden gemiddeld zo'n 20 tot 30 procent geboren en getogen buitenkerkelijken bereikt.¹⁸ Vanwege het belang ervan voor de Nederlandse context moest er iets over opgenomen worden in dit kenmerk. Met andere aspecten die op missionair gebied een rol spelen in Nederland is hierover geschreven in een toegevoegde paragraaf; 'Evangelisatie en missionair gemeente-zijn'. De andere aspecten die daarin aan de orde komen zijn het belang van de gemeente als geheel bij evangelisatie en heel summier ook missionaire prediking. In de paragraaf wordt verwezen naar de literatuur van Stefan Paas over dit onderwerp.

Bij Dever ligt de nadruk op persoonlijke evangelisatie door gemeenteleden. Hij lijkt dit vooral op te vatten als een soort vriendschapsevangelisatie, meer dan het hierboven genoemde 'evangelisatie oude stijl' in de vorm van acties. De aanbevelingen die hij doet zijn zowel in de setting van een missionaire cursus als in één op één contact toe te passen. In een voetnoot verwijzen we naar een Nederlandstalig boekje van Johan Lukasse wat meer tips geeft voor het aangaan en benutten van evangeliserende contacten.

Wel hebben we steeds opmerkingen toegevoegd die aangeven dat inleving met de ontvangerskant in ons geseculariseerde Nederland van groot belang is. De mensen tot wie Dever zich bij het evangeliseren richt, lijken minder geseculariseerd dan de doorsnee Nederlander. De seculiere Amerikaan van Dever gelooft niet (meer) in God, gaat niet naar de kerk, enz. Maar de Nederlandse samenleving is seculier in een betekenis die de Canadese filosoof Charles Taylor omschrijft als 'een samenleving waarin geloof zelfs voor de meest overtuigde gelovige niet meer is dan één menselijke mogelijkheid naast andere.'¹⁹ Zo zal bijvoorbeeld het spreken over hemel en hel niet aansluiten bij de seculiere mens met een immanent wereldbeeld. Zijn gesloten wereldbeeld zal eerst opengemaakt moeten worden,

¹² http://www.cip.nl/nieuwsbericht_detail.asp?id=25755

¹³ Stefan Paas, *Jezus als Heer in een plat land*, uitgeverij Boekencentrum 2001, met name hfdst. 8.

¹⁴ Een citaat van Charles Freebury in hoofdstuk 11 van *De werkers van het laatste uur*, Stefan Paas, Boekencentrum, Zoetermeer 2003, p. 204.

¹⁵ Zie informatie op <http://www.alpha-cursus.nl>

¹⁶ W. Verboom, *De Alpha-cursus onderzocht, een onderzoek naar hedendaagse missionaire catechese*, Boekencentrum, Zoetermeer 2002, p. 87.

¹⁷ Verboom pleit voor het gebruik van het woord 'vrijwillig' in plaats van 'vrijblijvend'; het Evangelie is immers nooit vrijblijvend?, W. Verboom, *De Alpha-cursus onderzocht*, p. 145.

¹⁸ Paas, *De werkers van het laatste uur*, p. 221.

¹⁹ Charles Taylor, geciteerd in *Marginaal en missionair. Kleine theologie voor een krimpende kerk*, Boekencentrum (2011) van Wim Dekker, p. 47.

wil er ruimte komen voor een perspectief op de eeuwigheid.²⁰ Vandaar onze toegevoegde opmerkingen over een tactvolle communicatie van deze waarheden.

Andere aanvullingen op de tekst van Dever zijn de citaten van J.I. Packer, Ajith Fernando en de definitie van evangelisatie uit het verbond van Lausanne (1974). Het boekje 'Evangelisatie en de soevereiniteit van God' van Packer is als klassieker ook in Nederland redelijk bekend. Juist om reformatorische noties als de soevereiniteit van God en de leer omtrent de uitverkiezing vruchtbaar te maken voor de achterban van de Sola 5 baptisten lijkt het ons waardevol te verwijzen naar dergelijke literatuur. Dever heeft een dergelijke autorisatie niet nodig vanwege het tastbare bewijs in de vorm van 'zijn' Capitol Hill Baptist Church en de 9Marks bediening. Maar voor de Nederlandse context hebben we gezocht naar een bredere verantwoording van de genoemde principes. Daarmee hopen we ook de lezer te stimuleren in het nader kennisnemen van de aangereikte literatuur.

Kenmerk 6

In verband met de lengte van het project hebben we ervoor gekozen om dit kenmerk nog niet te vertalen, in een later stadium hopen we dat dit nog wel zal gebeuren, danwel door ons, danwel door een ander.

Kenmerk 7

Zie het bovenstaande kenmerk.

Kenmerk 8 – Discipelschap en geestelijke groei

In het hoofdstuk over discipelschap en groei is de structuur van Dever minder aangehouden. Hij begint dat hoofdstuk met een casus van een individu, waarbij hij later de vraag stelt wat er met die persoon aan de hand zou kunnen zijn: was hij echt christen? Of miste hij toewijding? Of was hij misschien een 'vleselijk' christen? Wij hebben ervoor gekozen om in het begin in te zetten op het aanwijzen van het belang van (geestelijke) groei. In eerste instantie bevatte de inleiding twee citaten van A.W. Pink, maar hier werden inhoudelijke bezwaren tegenin gebracht: de inhoud was polariserend en Pink is in Nederland alleen nog een veelgelezen auteur in de ultraorthodoxe Reformatorische gemeenten. Om deze associatie te vermijden is besloten deze citaten te schrappen. Er is daarom weloverwogen besloten een citaat van James Packer te gebruiken ter introductie en illustratie van het punt dat we omtrent het thema geestelijke groei willen maken. We vinden het van immens belang dat mensen leren ontdekken dat verlossing niet stopt op het moment dat mensen Christus hebben aangenomen, maar dat Gods werk verdergaat met de heiliging. Zijn voorbeeld dat verlossing en geestelijke groei *het herstelproces van de beschadigde menselijke natuur* is, ligt in lijn met wat het Oude en Nieuwe Testament zijn: dit is exact wat God belooft.

Na het citaat van Packer hebben we een casus van de Amerikaanse predikant John MacArthur ingebracht, omdat dit voor leiders in de gemeente (en dan met name voorgangers) een worsteling kan zijn die steeds weer terug kan keren. Op dit punt is voor MacArthur de vraag naar het Bijbelse geloof van een christen urgent geworden en doordat Dever ingaat op groei en de navolging van Christus, achtten wij het gepast deze casus op te nemen in ons materiaal. Wel is het zo dat wij deze casus minder uitputtend behandelen dan Dever doet in zijn boek, maar de casus die wij gebruiken dient als opstapje naar het grotere 'framework' en de kern van hoofdstuk. Het benoemen van deze casuïstiek is niet overbodig, maar uiterst actueel en relevant, omdat in de westerse kerk steeds meer signalen komen die reppen over een 'goedkoop evangelie' of 'goedkope genade', waarbij de verlossing bestaat uit het slechts rationeel aanvaarden van het volbrachte werk van Jezus Christus, maar waar de navolging er vervolgens grotendeels of geheel bij inschiet. Vanuit deze achtergrond moeten we ook het werk van Dever en MacArthur duiden.

²⁰ Zie Wim Dekker in *Marginaal en missionair*, blz. 175 ev. en in *Afwezigheid van God* van dezelfde auteur, Boekencentrum (2011), hoofdstuk 6.

Dever verbindt discipelschap en groei met de andere 8 kenmerken voor een gezonde gemeente. We kunnen in feite stellen dat we met *discipelschap en groei* tot de kern van Gods doel met de gemeente zijn gekomen: *Gods heerlijkheid weerspiegelen op aarde*. Vanuit de andere kenmerken wordt ver(ant)woord welke cruciale rol zij spelen om deze weerspiegeling zoveel mogelijk te bevorderen.

De voorbeelden aangaande *numerieke groei* zijn ingeperkt, omdat Dever met een waslijst aan voorbeelden voor de dag komt. Na een aantal voorbeelden weten we echter wat het punt is en daarom hebben we er maar een paar uitgepikt.

Het hoofdstuk eindigt met het benoemen van de term 'vleselijk christen', een term die in Amerika veelvuldig wordt gebruikt voor mensen die belijden christen te zijn, maar vaak terugvallen in vleselijke begeerten. Ook in Nederland merken we her en der dat het onderscheid tussen 'geestelijk' en 'vleselijk' wordt gemaakt. Het kan echter ook gebruikt worden als dekmantel om onwedergeboren mensen de hand boven het hoofd te houden, waardoor ze een excuus kunnen aanwenden toch belijden christen te zijn en te blijven leven op een manier die niet strookt met de Bijbelse richtlijnen.

Bij de vragen hebben we scherp ingezet om het belang van groei (heiliging) aan te wijzen. Rechtvaardigmaking en heiligmaking zijn niet te scheiden. Hiermee wordt bedoeld dat het ene verplicht zou zijn en het andere facultatief. Wedergeboorte betekent altijd dat de persoon klaar wordt gemaakt om Zijn Zaligmaker te ontmoeten in een levenslang proces van heiliging.

We willen dit thema ook zeer persoonlijk benaderen, dus niet slechts als iets wat voor de gemeente in het algemeen geldt, maar voor elk individu. Wat dat betreft bieden de drie vragen van Dever in zijn pastorale benadering goede handreikingen om persoonlijk met mensen over dit onderwerp in gesprek te gaan.

Kenmerk 9 – Een Bijbelse visie op leiderschap in de gemeente

Ook in dit hoofdstuk zijn we dichtbij de brontekst gebleven van Dever. Er is weinig weggelaten en er zijn enkele Nederlandse illustraties toegevoegd. Evenals een aantal inhoudelijk accenten. Hierdoor is het een iets langer hoofdstuk geworden dan andere hoofdstukken. Tijdens de groepsreflectie op deze vertaling kwamen we wel tot de conclusie dat Devers uitweiding over de geestesgaven met betrekking tot 1 Cor. 14 niet heel veel meerwaarde had. Dat hebben we er dus uitgelaten. Verder zijn we wat kritisch naar de verdeling van Dever in de accenten die hij legt. Waarom deze vijf accenten leggen en in deze mate? Zo staat hij uitgebreid stil bij de context van de gemeenschap m.b.t. leiderschap en bij de volgende accenten wordt er steeds minder tekst en uitleg gegeven. Het lijkt er dan op alsof hij vijf punten in gedachten heeft, maar die niet gelijkwaardig toelicht. Dat hebben we vaker gehad met zijn boek, bijvoorbeeld bij kenmerk 2. Toen leek zijn keuze ook wat willekeurig bij het benoemen van Gods eigenschappen. Echter, om dicht bij de flow van 9Marks te blijven en niet te vervallen tot het schrijven van een eigen boek, hebben we er voor gekozen de lijn van Dever aan te houden. Met hier en daar een kleine aanvulling.

Het voorbeeld van de Dierenboerderij hebben we laten staan, want het spreekt erg tot de verbeelding. Op deze plek biecht de eindverantwoordelijke van dit hoofdstuk wel op dat hij nog nooit van deze klassieker gehoord had. In eerste plaats wilde hij dit voorbeeld dus weggooien, omdat het hem niets zei, maar omdat we nauwkeurig bezig willen zijn met dit project deed hij grondig onderzoek voordat een keuze gemaakt werd. Toen bleek dat Orwell's boekje wereldwijd bekendheid genoot en vele malen verfilmd was is er voor gekozen om het te laten staan. Inmiddels is de persoon in kwestie ook bijgelezen d.m.v. een samenvatting van de Dierenboerderij.

Naast deze illustratie hebben we ook een paar verwijzingen toegevoegd met voorbeelden van machtsmisbruik die bekend zijn onder alle Nederlanders. Ook hebben we een korte link gelegd met onze maaiveld cultuur. Leiderschap is nu eenmaal omstreden in de Nederlandse context. Het zou zwak geweest zijn als we hier niet kort notie van gemaakt zouden hebben. Het was trouwens ook het eerste onderwerp van gesprek met James Kennedy. Daarin denken Nederlanders dus wel verschillend van Amerikanen. Hoewel er ook in Amerika veel

wantrouwen is richting (kerk)leiders. Toch erkent men in beide culturen dat leiderschap noodzakelijk is (in kerkverbanden). Wat opvallend was in het gesprek met Kennedy, is het feit dat Amerikaanse kerken laagdrempeliger zijn en minder eisen stellen aan hun leden dan de Nederlandse kerken. Dat biedt wat hoop, in die zin, dat we er best van uit mogen gaan dat leiders in kerken leiding mogen en kunnen geven. Dat er een gemeente is die zich laat leiden en verantwoordelijkheidsgevoel heeft. Tot slot gaf Kennedy aan dat een groot verschil zich uit in het feit dat Amerikaanse voorgangers meer worden aangesteld om een bepaalde klus te klaren en daar ook sneller op worden afgerekend. Een gemiddeld contract duurt dan ook maar twee jaar. Hier in Nederland is dat anders en is er meer sprake van gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daar wordt rekening mee gehouden in de tekst van het boek. We voegen een item toe van Nederlandse theologen die spreken over de rol van de voorganger. En we laten Nauta aan het woord om aan te tonen dat er ook in de Nederlandse kerken sprake is van voorgangers/ predikanten die een duidelijke stempel drukken op de christelijke kerk. We moeten dus niet doen alsof dit helemaal onbekend en ongekend is in ons land.

We vonden Devers uitspraak over het verlaten van een kerkdienst als er te slecht wordt gepreekt wat aan de lompe kant. Daarover hebben we gediscussieerd en we hebben het er in laten staan, maar wel iets meer tekst en uitleg toegevoegd. Het punt dat je als hoorder verantwoordelijkheid neemt vonden we namelijk wel erg sterk.

Omdat er geen kant-en-klaar handboek en leiderschapsstructuur uit het N.T. rolt hebben we er voor gekozen om een item toe te voegen n.a.v. de brief 1 Clemens. Dit voorbeeld daagt mensen hopelijk uit om zelf na te denken en verantwoordelijkheid te nemen als leiders van gemeenten uit de 21^e eeuw. Dat is volwassen worden en vraagt God dat niet van ons?

Er was in de groepsreflectie op kenmerk 9 nog een kleine discussie rondom het acroniem BAAS (Dever gebruikt het woord BOSS). Zou dit wel passend zijn voor een Nederlander? Of roept dit woord teveel weerstand op. Daarover verschilden we wat van mening, maar uiteindelijk hebben we besloten om het te laten staan. Omdat de woorden met deze beginletters de lading dekken en de vertaling dus conform de inhoud van Dever was.

De vragen die we toegevoegd hebben, richten zich vooral op reflectie op de eigen gemeente. We hebben het vraagstuk rondom de vrouw in het ambt niet verzwegen en daarover staat dus ook een vraag vermeld. In Amerika, in de hoek van Dever, is dat helemaal geen issue, want vrouwen worden niet toegelaten in het ambt van een oudste. In Nederland is dat niet overal zo, hoewel het ook weinig voorkomt. Maar ook in het ambt van de diaken zie je dat men hier ruimer denkt dan in Amerika. We wilden hier in de tekst niet veel woorden aan besteden, omdat het geen enkele rol speelt in Dever's boek en omdat de discussie hier ook nog volop speelt (met name dan binnen de PKN). Dit werkboek is niet de plek om uitgebreid in te gaan op deze materie.

Wat betreft de literatuur zijn er oneindig veel mogelijkheden om je te verdiepen in het christelijke leiderschap. We hebben gekozen om te lezen uit diverse bronnen, zowel uit de Amerikaanse, als de Britse, alsook de Nederlandse hoek. Dit om een beetje evenwichtig te zijn bij de beoordeling van wat Dever schrijft. Maar ook in de boeken van onze eigen Nederlandse bodem vind je weer verschillende accenten. We denken dat we met deze aanbevelingen de lezer weer een stap verder kunnen helpen in het verdiepen en doordenken van dit thema.

Popularisering van de afstudeeropdracht

We hebben er voor gekozen om een muzikaal stuk te creëren, waarmee we (een deel van) onze boodschap kunnen communiceren naar het grote publiek. Mark Dever heeft dit zelf ook gedaan, door de hoofdstukken uit zijn boek te laten weerklinken in een negen tal raps. Deze cd hebben we besteld en beluisterd en we vonden dit zeer creatief gedaan. Omdat Jerry ook wel wat met rap en muziek heeft, nam hij hier in het voortouw. Er is voor gekozen om een track te schrijven van het eerste kenmerk: Bijbelverklarende prediking. De grote lijn van dit gedicht is overgenomen van Shai Linne's '*Expository preaching*' (nummer twee van de cd). We hebben de tekst echter aangepast en de muziek komt ook uit onze eigen koker. Een muzikale vriend heeft geholpen om dit vorm te geven. Ook hebben we Henk Bakker gevraagd om wat in te spreken over dit thema. Het geheel doet mede hierdoor Nederlands aan. Er wordt ook een videoclip bij gemaakt zodat de Sola 5 Baptisten op een eigentijdse wijze reclame kunnen maken voor dit project. De inhoud geeft goed weer wat Bijbelverklarende prediking wil bereiken in de opbouw van de gemeente.

Sola Scriptura (Spreek het Woord!)

*Check dit uit. Deze track is een pleidooi voor Bijbel verklarende prediking.
Dat is wat de gemeente hard nodig heeft: Sola Scriptura!!*

Met deze raps geef ik eer, aan m'n meester en Heer,
Jezus Christus, de man, die ik zeer waardeer,
Voor de toorn die Hij droeg, het ruwe hout was genoeg,
Godeloos door mijn staat, door mijn aard, vol kwaad,
Hij was volmaakt, maar liet zijn leven toen gaan,
om daarna op te staan, gaf de pastors mandaat,
tot een dienst tegendraads, dien de ziel en vermaan,
zoals 2 Timotheüs hoofdstuk 4 je verklaard,
Daarom stel ik je vandaag, een serieuze vraag:
Zo zie ik het graag, ben geheimzinnig noch vaag,
Want wat is nu de kern, wat is werkelijk de essentie?
Wat geeft de kerken nu lokaal hun potentie?
Die zegt "eigentijds zijn", Of "armoede bestrijden",
Anderen zweren bij de kracht van hun leiders,
Maar als we samen onze God de eer willen geven,
Dan moeten we verklarend...de Schriften preken!

*Waar zijn de Whitefields? Waar zijn de Spurgeons?
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
De Bijbelse boodschap, voor m'n dagelijkse nood man,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
Er zijn genoeg rappers, maar niet zoveel pastors,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
Een juiste verklaring voor praktijk en ervaring,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!*

Eey, voor de leden van de gemeenschap; bid voor je voorgangers en bemoedig ze met regelmaat. Laat je feedback eerlijk, maar opbouwend zijn!

Laat me zeggen wat ik bedoel, het is niet te complex,
Je preekt Gods Woord in de juiste context,
Als je luistert neem dan waar, wat je vooral na moet gaan,

Is het punt van de tekst, waar de spreker voor gaat?
Denk je dan van niet, trek dan snel aan de bel,
Want het Woord wordt dan gebruikt om te zeggen wat hij wil,
Al wordt het gebracht met wat passie en vernuft,
Gods geïnspireerde waarheid wordt dan toch weggestuift,
In plaats van toepassing van Bijbelse feiten,
Leunen veel sprekers toch op hun persoonlijkheid,
Maar de gift van het spreken is nooit vervanging geweest,
Voor de verlichting van ons hart door de Heilige Geest,
Zonder juiste verklaring, een gebrek aan openbaring,
Wat je krijgt zijn tradities en de pastor's stokpaardjes,
En dat is dan de start, van het bekende hellende vlak,
Het Woord dat geeft hoop, maar deze gast die tapt ze zwak,
We hoeven geen grappen of luchtige praat want,
Dat brengt geen geloof omdat het nergens over gaat,
Liefde voor Christus, gehoorzaamheid is nodig, (*echt wel*)
Schriftverklaring is allerminst overbodig!
Ga voor transpiratie door te zwoegen met de tekst,
Dan komt inspiratie, heel relaxed en met effect,
God geeft de groei, heiliging, stap voor stap,
Het Woord trouw gepreikt bouwt aan heel je gemeenschap,
Zo niet, dan zal je zondagsmaal niet volstaan,
En dan sterft de kerk....langzaam aan! ☹

*Stop met vermaken, van steun is geen sprake,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
Zorgvuldige instructie, geen grote productie,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
We willen geen komedie of antropologie,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!
Stop met gevele, want het Oordeel is nabij,
Spreek het Woord! Spreek het Woord!*

*Voor alle pastors die zich geroepen weten om de Schriften te verkondigen; ik wil jullie
aanmoedigen om in alles de heerlijkheid van Christus te blijven aanschouwen...*

Wees je wel bewust van deze vrome thesis,
Heel de Bijbel draait om de Persoon van Jezus,
In het Oude Testament; nog schaduw en latent,
In het Nieuwe Testament; Jezus helder en bekend!
Deze waarheid klinkt vrijmoedig en gewichtig,
Op de weg naar Emmaüs in Lukas vierentwintig,
De Wet, de Profeten en Apostolische leer,
Ze verwijzen met kracht naar de Verrezen Heer,
Dus als Jezus de kern is, centraal in de zaak,
Dan zou de eredienst toch over Hem moeten gaan?
The gospel gepreikt zonder enige schijn,
Maar krachtig gebracht zonder origineel te zijn,
Vergeet je applaus, je eigen eerbetoon,
En buig juich liever voor de heerlijke Zoon,
Want Zijn werk en Persoon zijn verre van gewoon,
Gods mysterie onverhuld blijkt nu wonderlijk schoon,
Schriftverklaring betaald uitzonderlijk loon want,
mensen transformeren door het zien van de Zoon!

Het zien van de Zoon! Het zien van de Zoon, Het zien van de Zoon!!

Naar de glorie van Jezus, verlang ik het meest dus,

Spreek het Woord! Spreek het Woord!

Zet Christus centraal, dat Hij mijn leven bepaalt,

Spreek het Woord! Spreek het Woord!

Verbeek alle boycots, preek al de raad Gods,

Spreek het Woord! Spreek het Woord!

Dit is nu je plicht, voor Gods aangezicht,

Spreek het Woord! Spreek het Woord!

Bronnen

Boeken

Anyabwile, T.M., *Finding faithful elders and deacons*, Anyabwile, Wheaton: Crossway, 2012.

Boersema, Pieter, e.a., *Gezag in beweging*, Heerenveen: Protestantse Pers, 2008.

Brouwer, R., e.a., *Levend lichaam, dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*, Kampen: KOK, 2007.

Bunyan, J., *De Christenreis*, naverteld door M.J. Ruissen (Goes: Uitgeverij 'de Ramshoorn', 2008), 160.

Chapell, Bryan, *Christ Centered Preaching: Redeeming the Expository Sermon*, Baker Academic; 2 edition (2005).

Dekker, Wim, *Marginaal en missionair. Kleine theologie voor een krimpende kerk*, Boekencentrum, Zoetermeer 2011.

Dever, Mark, *A display of God's glory*, Wheaton: Crossway Books, 2001.

Dever, Mark, *Nine Marks of a Healthy Church*. Wheaton: Crossway Books, 2004.

Dever, Mark, and Paul Alexander, *The Deliberate Church: Building Your Ministry on the Gospel*. Wheaton: Crossway Books, 2005.

Fernando, A., *Leiderschap in stijl van de Heer*, Vaassen: Medema, 2004.

Gay, Friedbert, en Lothar J. Seiwert, vert., *Het abc van de persoonlijkheid: Uzelf en anderen beter begrijpen met het DISC Persoonlijkeids Profiel* (Duitsland: persolog GmbH, 2003), 32.

Gilbert, Greg, *What is the Gospel?* (Wheaton Illinois: Crossway Books, 2010), 116-117

Goldsworthy, Graeme, *According to Plan: The Unfolding Revelation of God in the Bible*. Downers Grove: InterVarsity Press, 1991.

Graham, Billy, *Vrede met God*, Voorhoeve, 1993.

Hoek, Jan, *Geroepen in een nieuwe eeuw*, Zoetermeer: Boekencentrum, 2008.

Kennedy, James C, *Bezielende verbanden: Gedachten over religie, politiek en maatschappij in het moderne Nederland*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker, 2010.

Kennedy, James, *Stad op een berg: De publieke rol van protestantse kerken*. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum, 2011.

Kooi, C. van der, E. van Staalduine-Sulman, A.W. Zwiep (eds.), *Evangelical Theology in Transition*. Amsterdam: VU University Press, 2012.

Lukasse, Johan, *Operatie Andreas. Een plan om je familie en vrienden mee te nemen naar Jezus*, Johannes Multimedia, 2009.

- MacArthur, J., *The gospel according to Jesus*, Grand Rapids: Zondervan, 2008.
(Nederlandse versie: *Het Evangelie van Jezus*, Uitgeverij Novapres, Apeldoorn 1994).
- MacArthur, J., *De Liefde van God*, Novapres, Apeldoorn 1997
- Murray, Iain H., *Revival and Revivalism, The Making and Marring of American Evangelicalism, 1750-1858*, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1994
- Nauta, R., *Paradoxaal leiderschap*, Nijmegen: Valkhof Pers, 2006.
- Newton, P.A., *Elders in congregational life*, Grand Rapids: Kregel, 2005.
- Paas, Stefan; Noort, Gerrit; de Roest, Henk; Stoppels, Sake, *Als een kerk opnieuw begint*, Boekencentrum, Zoetermeer (2008)
- Paas, Stefan, *De werkers van het laatste uur*, Zoetermeer: Boekencentrum, 2003.
- Paas, Stefan, *Jezus als Heer in een plat land*, Zoetermeer: Boekencentrum, 2001.
- Packer, J.I., *Groeien in Christus* (Hoenderloo: Novapres, 1995), 187
- Packer, J.I., *Geen zee te hoog, de actualiteit van het puriteinse ideaal*, uitgeverij Barnabas, 1997.
- Packer, J.I., *Knowing God*. London: Hodder & Stoughton, 2004. (Nederlandse versie: *God leren kennen*, Novapres, Apeldoorn 1995)
- Packer, J.I., *Evangelisatie en de soevereiniteit van God*, Novapres 1995.
- Packer, J.I., *Why Preach?, The Preacher and Preaching*, Samuel T. Logan, ed.; Phillipsburg, NJ: Presbyterian and Reformed, 1986.
- Piper, John, *God is het Goede Nieuws* (Bunnik: De Banier, 2008), 19
- Piper, John, *The Pleasures of God*. Colorado Springs: Multnomah Books, 2000.
(Nederlandse versie: *De vreugde van God*, De Banier, Utrecht 2007, heruitgave door Uitgeverij van Wijnen, +/- 2012)
- Piper, John, *What Jesus Demands from the World* (Wheaton Illinois: Crossway Books, 2006), 23, 49, 58-59,
- Robinson, Haddon W., *Biblical Preaching: The Development and Delivery of Expository Messages*, Baker Academic; 2 edition (2001)
- Sproul, R.C., Parrish, A., *The spirit of revival, with the complete, modernized text of the distinguishing marks of a work of the Spirit of God*, Illinois: Crossway books, 2008.
- Stott, John, *Christelijk leiderschap*, Hoenderloo: Novapress, 2006.
- Stott, John, *Waarom ik een christen ben* (Hoenderloo: Novapres, 2007), 128
- Verboom, Wim, *De Alpha-cursus onderzocht: Een onderzoek naar hedendaagse missionaire catechese*, Boekencentrum, Zoetermeer 2002

Whitney, D.S., *Ten questions to diagnose your spiritual health*, Colorado Springs: NavPress, 2001.

Scripties

Vlasblom, Marijn, "9 Marks & de Sola 5 Baptisten." Bachelor scriptie, Christelijke Hogeschool Ede, 2011.

Websites

Drs. Paul Waterval, *Wat is 'expository preaching'?*, geplaatst op 05 oktober 2002, <http://www.passievoorpreken.nl/index.tpl?rubriek=3&artikel=5>

Een artikel van Oscar Lohuis over de prediking, oorspronkelijk gepubliceerd in Het Zoeklicht van 18 oktober 2008, http://www.goednieuws.info/index.php?option=com_content&task=view&id=128&Itemid=132.

"Het humanisme is een levensbeschouwing die uitgaat van de waardigheid van mensen en haar inspiratie vindt in menselijke vermogens," toegankelijk vanaf 2009, http://www.humanistischverbond.nl/humanisme/eigentijs_humanisme/de_grondslag

"Wie iemands denken heeft, heeft iemand helemaal," voor het laatst gewijzigd op 17 februari, 2012, http://www.cip.nl/nieuwsbericht_detail.asp?id=27298.

Over de toename van het aantal echtscheidingen onder christenen, uit het ND van 22-05-07, <http://www.scheidingsmakelaar.nl/news/Christenen-scheiden-tegenwoordig-makkelijker.html>

De speech van Obama in New Hampshire, uit de NY Times van 08-01-08, <http://www.nytimes.com/2008/01/08/us/politics/08text-obama.html>

Twee items over Jorans vermeende bekering in de gevangenis in Peru, http://www.telegraaf.nl/binnenland/9534516/Joran_gaat_naar_de_kerk.html
<http://www.godsmarketing.nl/2011/04/14/joran-vindt-god/>

Twee preken van John Piper over de noodzaak van wedergeboorte.
<http://www.desiringgod.org/resource-library/sermons/why-do-we-need-to-be-born-again-part-1>
<http://www.desiringgod.org/resource-library/sermons/why-do-we-need-to-be-born-again-part-2>

Website met bronnen over christelijke spiritualiteit van D. Whitney.
<http://biblicalspirituality.org/>

Website van Het verbond van Lausanne over Evangelisatie, Nederlandse versie, <http://www.lausanne.org/nl/dutch/1569-covenant.html>

Website van de gemeente van Mark Dever.
<http://www.capitolhillbaptist.org/>

"Why We Disciplined Half Our Church," voor het laatst gewijzigd op 1 oktober, 2000, <http://www.christianitytoday.com/le/2000/fall/16.101.html>